

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

36. **ODLUKA** o preraspodjeli sredstava između korisnika Proračuna Hercegbosanske županije za 2010. godinu62
37. **ODLUKA** o davanju suglasnosti na Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Uprave za ceste Hercegbosanske županije63
38. **ODLUKA** o odobravanju sredstava iz Tekuće pričuve64
39. **ODLUKA** o davanju autentičnog tumačenja64
40. **ODLUKA** o izmjeni i dopuni Odluke65
41. **ODLUKA** o davanju suglasnosti na Pravilnik o visini i načinu raspodjele prihoda uplaćenih za provođenje polaganja ispita za vozače motornih vozila.....65
42. **ODLUKA** o preraspodjeli sredstava između korisnika Proračuna Hercegbosanske županije za 2010. godinu66
43. **ODLUKA** o određivanju deficitarnih kadrova po Projektu socijalnog stanovanja.....66
44. **RJEŠENJE** o imenovanju Policijskog odbora za policijske službenike Ministarstva unutarnjih poslova Kantona 1067

MINISTARSTVO FINACIJA

45. **PRAVILNIK** o obrascima poreznih prijava67

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

46. **PRAVILNIK** o ortopedskim i drugim pomagalicama koja se odobravaju osiguranim osobama u Hercegbosanskoj županiji.....74
47. **LISTA** ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u Hercegbosanskoj županiji80

SKUPŠTINA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Na temelju članka 26.e.) Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj: 3/96, 9/00, 9/04 i 10/05) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj 8/03, 14/03, 1/04, 6/05, 11/06 i 5/08), Skupština Herceg-

bosanske županije, na sjednici od 26. veljače 2010. godine donijela je

**ZAKON
O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU****I. OPĆE ODREDBE****Članak 1.**

Ovim zakonom utvrđuju se: definicije, temeljna načela i upravljanje, zaštita, korištenje, uređenje, raspolaganje, evidencije, nadzor nad provedbom ovoga zakona, kaznene odredbe, prijelazne i završne odredbe, kao i ostala značajna pitanja koja se odnose na poljoprivredno zemljište na području Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 2.

Poljoprivredno zemljište je prirodno bogatstvo i dobro od općeg interesa za općine, Županiju, Federaciju i Bosnu i Hercegovinu, i uživa posebnu zaštitu, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

Članak 3.

Cilj donošenja zakona je očuvanje, namjensko korištenje, povećanje proizvodne sposobnosti i unapređenje gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, kao ograničenog i neobnovljivog prirodnog resursa, bez obzira u čijem je vlasništvu, te usklađivanje interesa svih subjekata u korištenju poljoprivrednog zemljišta u gospodarskom i ekonomskom razvoju Županije.

Cilj predviđen stavkom 1. ovoga članka ostvarit će se putem Strategije gospodarenja poljoprivrednim zemljištem (u daljnjem tekstu: Federalna strategija), Programa unapređenja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem (u daljnjem tekstu: Program gospodarenja) i drugih programa i projekata.

Članak 4.

Poljoprivredno zemljište, u smislu ovoga zakona, je zemljište koje se koristi za poljoprivrednu proizvodnju: oranice (njive), vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade, pašnjaci, ribnjaci, trstici, močvare i drugo zemljište koje bi se po svojim prirodnim i ekonomskim osobinama najbolje moglo koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Poljoprivrednim zemljištem smatraju se i zemljišta u inundacijskim područjima (zemljišta između nasipa za obranu od voda i vodotoka rijeka), na uda-

ljenosti većoj od 10 metara od nožice nasipa, a služe za poljoprivrednu proizvodnju.

Obradivim poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovoga zakona, smatraju se: oranice (njive), vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade.

Oraničnim poljoprivrednim zemljištem, u smislu ovoga zakona, smatraju se: oranice (njive), i vrtovi.

Neobradivim poljoprivrednim zemljištem u smislu ovoga zakona, smatraju se pašnjaci, ribnjaci, trstici i močvare.

Neobrađivo poljoprivredno zemljište može se odgovarajućim agrotehničkim mjerama pretvoriti u obradivo, ako bi time služilo interesima povećanja poljoprivredne proizvodnje.

Katastarska kultura poljoprivrednog zemljišta iz stavka I. ovoga članka utvrđuje se prema podacima iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina i katastra zemljišta, dok se ne dokaže suprotno.

Članak 5.

Minirano poljoprivredno zemljište, kao i zemljište za koje se opravdano sumnja da je minirano, smatra se poljoprivrednim zemljištem, ali se ne može koristiti za poljoprivrednu proizvodnju do dana uklanjanja mina i neeksploziranih ubojitih sredstava, odnosno njegova deminiranja ili do obavljanja stručnog očevida i davanja nalaza od strane ovlaštene institucije.

Šumsko, građevinsko i/ili drugo nepoljoprivredno zemljište nakon privođenja kulturi, odnosno poljoprivrednoj proizvodnji, smatraju se poljoprivrednim i uvrstavaju se u jednu od kategorija poljoprivrednog zemljišta.

Neizgrađeno građevinsko zemljište, do privođenja konačnoj namjeni, mora se održavati sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, odnosno poljoprivredno zemljište, kojem je planom prostornog uređenja utvrđena druga namjena, koristi se za poljoprivrednu proizvodnju dok rješenje o odobrenju za građenje objekata, odnosno obavljanje drugih radova, ne postane konačno.

Članak 6.

Ukoliko je odredbama posebnog zakona utvrđen manji stupanj zaštite poljoprivrednog zemljišta u odnosu na zaštitu utvrđenu ovim zakonom, primjenjuju se odredbe ovoga zakona.

Članak 7.

Nositelji prava vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem iz članka 4. ovoga zakona ne mogu

biti strane fizičke i pravne osobe, osim ako međunarodnim državnim ugovorom nije drukčije određeno.

II. DEFINICIJE

Članak 8.

Izričaji u smislu ovoga zakona imaju sljedeće značenje:

1. Zemljište (FAO 1976.) obuhvaća fizički prostor: tlo, klimu, hidrologiju, geologiju, vegetaciju u obujmu koji utječe na mogućnost njegova korištenja te rezultate prošle i sadašnje aktivnosti čovjeka, kao i društveno-ekonomske parametre;
2. Tlo je trodimenzionalno tijelo, rastresiti površinski sloj zemljine kore nastao pod utjecajem pedogenetskih čimbenika kroz procese pedogeneze, a determinira se na osnovi njegovih unutarnjih svojstava;
3. Višenamjensko vrednovanje zemljišta je određivanje pogodnosti tla/zemljišta za višenamjensko korištenje u poljoprivredi;
4. Plodnost tla (zemljišta) je sposobnost tla da biljci pruži istodobno, kontinuirano i optimalno hranjiva, vodu, zrak, toplinu i medij za ukorjenjivanje;
5. Plodni i potencijalno plodni sloj tla obuhvaća oranični i podoranični sloj tla koji se karakterizira kvalitetnim fizičko-kemijskim svojstvima, odnosno plodnošću;
6. Sustavna kontrola plodnosti tla podrazumijeva skup mjera kojima se obavlja utvrđivanje stanja plodnosti tla i izrada planova za gnojidbu gajenih kultura kako bi se uz optimalnu gnojidbu ostvario adekvatan prinos, a da pri tome ne dođe do zagađenja okoliša;
7. Zapušteno poljoprivredno zemljište, u smislu ovoga zakona, je neobrađeno zemljište koje je zakorovljeno i obraslo samoniklim i šumskim raslinjem, i na kojem je vegetacijsko proizvodni ostatak dulje od 2 godine;
8. Zaštita poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva sustav mjera prevencije i sanacije, kojima se omogućava sprječavanje neželjenih stanja i uklanjanje evidentnih oštećenja nastalih na poljoprivrednom zemljištu;
9. Štetnim i opasnim tvarima u poljoprivrednom zemljištu smatraju se tvari koje mogu prouzročiti promjene fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava tla, uslijed čega se

- umanjuje njegova proizvodna sposobnost, odnosno onemogućava njegovo korištenje za poljoprivrednu proizvodnju;
10. Onečišćenje poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva sve tvari i otpad od drveta, kamena, plastike, kovina, nemetala, tečni i drugi ostaci, ako su ostavljeni na poljoprivrednoj površinski;
 11. Oštećenje zemljišta podrazumijeva narušavanje fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava zemljišta, a očituje se kroz sljedeće oblike: infekcija, kontaminacija, degradacija i destrukcija;
 12. Infekcija (biološka kontaminacija) podrazumijeva poseban oblik zagađenja tla izazvan uzročnicima zaraznih bolesti, a koji se mogu prenijeti na životinje i ljude kao što su virusi, bakterije, paraziti, gljivice, rikecije i dr.;
 13. Kontaminacija tla podrazumijeva unošenje različitih čvrstih, tečnih i plinovitih tvari, te radioaktivnih elemenata koji dovode do promjene prirodnih svojstava tla, kao i do akumulacije štetnih i opasnih tvari na poljoprivrednim kulturama;
 14. Degradacija predstavlja poseban oblik oštećenja zemljišta, koji se manifestira kroz kvarenje strukture, zbijanje i odnošenje površinskom erozijom plodnog sloja tla uslijed nepravilne obrade, neadekvatnog načina korištenja i gole sječe;
 15. Erozija tla predstavlja poseban oblik odnošenja zemljišta koje može biti izazvano vodom, vjetrom i antropogenim djelovanjem, a javlja se kao površinska, brazdasta i jaružna;
 16. Destrukcija predstavlja najteži oblik oštećenja zemljišta u kojem se zemljište fizički uništava, pri čemu mu se trajno mijenja namjena korištenja, odnosno gdje se njegove ekološke funkcije pretvaraju u tehničke;
 17. Korištenje poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovoga zakona, podrazumijeva: temeljnu i dopunsku obradu zemljišta, uzgoj i održavanje voćnjaka, vinograda, livada i pašnjaka, kao i druge radove racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje;
 18. Uporabna vrijednost poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva određivanje kvalitete zemljišta po bonitetnim kategorijama, u odnosu na mogućnost njegova korištenja za poljoprivrednu proizvodnju, uzimajući u obzir njegova prirodna svojstva, plodnost i zdravstveno stanje;
 19. Poljoprivredna suglasnost podrazumijeva izdavanje odobrenja za promjenu namjene korištenja zemljišta, ukoliko su ispunjeni svi zakonski uvjeti i izvršena nadoknada troškova, a izdaje se u formi rješenja;
 20. Održavanje poljoprivrednog zemljišta sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju smatra se korištenje, sprječavanje njegove zakorovljenosti i obrastanje samoniklim višegodišnjim raslinjem;
 21. Trajna promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovoga zakona, podrazumijeva svako korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju naselja, industrijskih objekata, vodenih akumulacija, željezničkih pruga, prometnica, sportskih terena, pošumljavanje ili izvođenje drugih radova kojima se trajno onemogućava korištenje tog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju;
 22. Privremena promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovoga zakona, podrazumijeva promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta za određeno razdoblje, poslije koga se poljoprivredno zemljište može ponovno koristiti za poljoprivrednu proizvodnju;
 23. Kapitalni objekti od općeg interesa su: prometnice, željeznice, zračne luke, hidroakumulacije, vodoprivredni objekti za obranu od poplava i objekti za iskorištavanje industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva površinskim kopom, javni objekti;
 24. Naknada zbog promjene namjene poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva adekvatnu protuvrijednost u novcu na ime umanjenja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
 25. Pristojba za zapušteno poljoprivredno zemljište podrazumijeva protuvrijednost u novcu na ime umanjenja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
 26. Privremeno korištenje poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva njegovu uporabu kroz ograničeno davanje u zakup radi ublažavanja posljedica umanjenja vrijednosti i izgubljenog obujma poljoprivredne proizvodnje;
 27. Agrotehničke mjere podrazumijevaju postupke kojima se: sprječavaju procesi erozije, sprječava zakorovljenost, regulira servisiranje poljoprivrednih strojeva i oruđa, obavlja čišćenje kanala, provodi zabrana,

- odnosno obveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na određenom području, poduzimaju mjere za zaštitu od poljskih šteta, iskorištavanje i uništavanje biljnih otpadaka, održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica, sadnju i održavanje vjetrozaštitnih pojasa i dr.;
28. Pašnjaci, u smislu ovoga zakona obuhvaćaju travnate površine koje se ne obrađuju, već se isključivo koriste za ispašu stoke;
29. Nomadska ispaša stoke u smislu ovoga zakona, podrazumijeva ispašu stoke gonjenjem preko poljoprivrednog zemljišta, ispašu stoke na poljoprivrednom zemljištu izvan mjesta prebivališta, odnosno sjedišta držatelja stoke, ako ovim zakonom nije drukčije određeno;
30. Uređenje zemljišta podrazumijeva skup tehničkih, hidrotehničkih, agrotehničkih i bioloških mjera, kojima se poboljšavaju uvjeti poljoprivredne proizvodnje, te povećava plodnost i proizvodni potencijal zemljišta;
31. Arondacija je postupak zamjene, razmjene ili kupovine zemljišta među subjektima unutar arondacionog područja i pripajanje tog zemljišta u korist drugog subjekta, radi okrupnjavanja parcela i racionalizacije obrade zemljišta;
32. Komasacija podrazumijeva skup mjera i postupaka kompleksnog uređenja zemljišta kojom se određeno šire područje uređuje: infrastrukturom, prometnom mrežom, kanalima, oblikovanjem parcela, okrupnjavanjem posjeda, tabeliranjem i drugim pratećim objektima u pravcu postizanja optimalnije i racionalnije poljoprivredne proizvodnje;
33. Izvlaštenje je oduzimanje ili ograničavanje prava vlasništva na nekretninama uz naknadu prema tržišnoj vrijednosti, u svrhu izgradnje objekata ili izvedbu radova za koje je utvrđen opći interes;
34. Rekultivacija tla podrazumijeva sustav tehničkih, agrotehničkih i bioloških mjera i postupaka kojima se narušeno zemljište vraća u prvobitnu namjenu;
35. Vođenje evidencije podrazumijeva sustavna registriranja i digitalnu obradu podataka o poljoprivrednom zemljištu;
36. Minirano poljoprivredno zemljište podrazumijeva ono zemljište koje je kontaminirano ili se sumnja daje kontaminirano minama i eksplozivnim sredstvima;

37. Odštetni cjenik podrazumijeva procijenjenu vrijednost štete za poljoprivredno zemljište i gajene kulture, nanesenu poljoprivrednom proizvođaču;
38. Monitoring zemljišta podrazumijeva sustavno i permanentno praćenje stanja i promjena u zemljištu i na zemljištu;
39. Zemljišno informacijski sustav (ZIS) je sustav registriranja, analize i obrade numeričke baze podataka uvezane sa topografskim i satelitskim grafičkim prikazom na bazi GIS tehnologije.

III. TEMELJNA NAČELA I UPRAVLJANJE

Članak 9.

Poljoprivredno zemljište kao temeljno sredstvo poljoprivredne proizvodnje ima prvenstvo korištenja za poljoprivrednu proizvodnju, u odnosu na sve druge funkcije i namjene.

Članak 10.

Poslovi upravljanja, zaštite, uređenja i racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta su poslovi od općeg interesa za općine, Županiju, Federaciju BiH i BiH.

Članak 11.

Interesi očuvanja i zaštite poljoprivrednog zemljišta moraju se uzeti u obzir pri utvrđivanju strateških opredjeljenja, dokumenata prostornog uređenja, razvojnih programa, akcijskih planova, donošenju propisa i poduzimanju mjera od mjerodavnih organa.

Članak 12.

Materijalni i drugi uvjeti za upravljanje, zaštitu i uređenje poljoprivrednog zemljišta osiguravaju se putem Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), županijskog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: županijsko ministarstvo) i općinskih službi mjerodavnih za poslove poljoprivrede (u daljnjem tekstu: općinske službe).

Članak 13.

Mjerodavni organi uprave županije i općina, koji upravljaju poljoprivrednim zemljištem, dužni

su surađivati i zajednički djelovati, te osigurati da se poljoprivredno zemljište koristi u skladu s odredbama ovoga zakona.

Članak 14.

Vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta odgovoran je za sve aktivnosti koje imaju utjecaja na poljoprivredno zemljište, u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

Članak 15.

Korištenje poljoprivrednog zemljišta može se obavljati samo do stupnja na kojem se ne umanjuju njegova prirodna svojstva (fizička, kemijska i biološka) i proizvodna sposobnost.

Svako korištenje poljoprivrednog zemljišta obavlja se uz znanstvenu i stručnu podlogu.

Članak 16.

Sve fizičke i pravne osobe, kao i druge organizacije, dužni su štiti poljoprivredno zemljište na način da sprječavaju aktivnosti koje mogu ugroziti ili oštetiti poljoprivredno zemljište, ublažiti svaku takvu štetu, eliminirati posljedice takve štete, sanirati oštećeno poljoprivredno zemljište i dovesti ga u stanje u kojem je bilo prije pojave štete.

Članak 17.

Zagađivači poljoprivrednog zemljišta dužni su platiti troškove kontrole, prevencije od zagađenja i zagađenja, odnosno platiti troškove za provedbu aktivnosti saniranja poljoprivrednog zemljišta od štetnih tvari koje mogu prouzročiti ili su prouzročile štetu na poljoprivrednom zemljištu.

Članak 18.

Trajnu i privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u druge svrhe, moguće je provesti samo na temelju bonitetne kategorije zemljišta.

Za svaku trajnu i privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u druge svrhe, plaća se naknada.

Članak 19.

Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odno-

se na poljoprivredno zemljište, a kojima raspolažu tijela uprave.

Članak 20.

Pri prometu poljoprivrednog zemljišta obvezno se utvrđuje pravo prvenstva, po redoslijedu utvrđenom u ovom zakonu.

Akt o promjeni statusa poljoprivrednog zemljišta, koji je donesen suprotno proceduri utvrđenoj ovim zakonom, smatra se ništavnim.

IV. ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 21.

Radi očuvanja, namjenskog i racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta, sprječavanja korištenja u nepoljoprivredne svrhe, proizvodnje zdravstveno ispravne hrane, zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta, nesmetanog korištenja i zaštite okoliša, provode se mjere zemljišne politike i poslovi zaštite poljoprivrednog zemljišta.

Članak 22.

Mjerama zemljišne politike utječe se na namjensko i racionalno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem kao dobrom od općeg interesa za općine, Županiju i Federaciju, u skladu s važećim propisima i uz sustavnu zaštitu okoliša.

Mjere zemljišne politike su:

1. Strategija i Program gospodarenja;
2. Višenamjensko vrednovanje, zaštita i optimalno korištenje zemljišta (u daljnjem tekstu:

Projekt višenamjenskog vrednovanja);

3. korištenje poljoprivrednog zemljišta;
4. promet poljoprivrednog zemljišta;
5. zaštita poljoprivrednog zemljišta;
6. programi uređenja poljoprivrednog zemljišta;
7. gospodarenje poljoprivrednim zemljištem;
8. zemljišni monitoring, odnosno praćenje stanja i promjena na zemljištu i u zemljištu;
9. zemljišno informacijski sustav (ZIS);
10. ostale mjere.

Mjere zemljišne politike provodi županijsko ministarstvo i općine, u suradnji s Federalnim zavodom za agropedologiju (u daljnjem tekstu: Federalni zavod) i mjerodavnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove (u daljnjem

tekstu: geodetska uprava), kao i znanstvenostručnim institucijama iz oblasti poljoprivrede (u daljnjem tekstu: znanstveno-stručne institucije).

Članak 23.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od gubitka raspoloživih površina i nenamjenskog korištenja provodi se kroz obvezu vlasnika, zakupca ili drugih korisnika da moraju: obrađivati poljoprivredno zemljište na propisan način, prilagoditi poljoprivrednu proizvodnju propisanim standardima, rabiti metode koje su primjerene zemljištu, sprječavati sabijanje, erozije i zagađenja zemljišta te osigurati plodnost i produktivnost zemljišta.

Poslovi zaštite, uređenja i korištenja poljoprivrednog zemljišta, u smislu ovoga zakona su:

1. izrada Strategije i Programa gospodarenja (zaštita, korištenje, uređenje, raspolaganje);
2. izrada Projekta višenamjenskog vrednovanja;
3. izrada karte uporabne vrijednosti zemljišta;
4. pedološki i drugi studijsko-istraživački radovi;
5. trajno praćenje stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta;
6. uspostava i održavanje ZIS-a;
7. kontrola plodnosti zemljišta;
8. poboljšanje kakvoće obradivog poljoprivrednog zemljišta;
9. izgradnja melioracijskih sustava na poljoprivrednom zemljištu;
10. rekultivacija poljoprivrednog zemljišta koje je korišteno za eksploataciju mineralnih tvoriva, odlaganje jalovine pepela i šljake;
11. utvrđivanje količina opasnih i štetnih tvari u poljoprivrednom zemljištu i vodi u sustav za navodnjavanje i odvodnjavanje;
12. pretvaranje neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo;
13. izgradnja obrambenih nasipa;
14. zaštita zemljišta od erozije vodom i vjetrom;
15. zaštita od prirodnih nepogoda (poplave, vjetar, grad, oborine, suša, mraz, klizište, masovna pojava životinjskih i biljnih bolesti);
16. program okrupnjavanja i zabrana usitnjavanja poljoprivrednih parcela;
17. edukacija i stručno osposobljavanje.

Članak 24.

U cilju osiguranja poslova iz članka 23. stavka 2. ovoga zakona donosi se Program gospodarenja

i Projekt višenamjenskog vrednovanja za područje županije i općina.

Programom gospodarenja iz stavka 1. ovoga članka planira se: korištenje, rajonizacija, uređenje, praćenje stanja (monitoring), zaštita poljoprivrednog zemljišta i površina koje su staništa divljih biljnih i životinjskih vrsta, a kojima se ne može promijeniti namjena, radi očuvanja prirodne ravnoteže, utvrđivanja površina za proizvodnju hrane i dr.

Programi iz stavka 1. ovoga članka moraju biti međusobno usuglašeni u dijelu korištenja poljoprivrednog zemljišta, a posebno za korištenje u nepoljoprivredne svrhe.

Projektom višenamjenskog vrednovanja iz stavka 1. ovoga članka obaviti će se analiza sadašnjeg načina korištenja, te procjena sadašnje i potencijalne pogodnosti tla/zemljišta za višenamjensko korištenje u poljoprivredi (povrćarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, ratarstvo, stočarstvo, ribarstvo i dr.), izdvojiti će se rajoni i podrajoni prioritarnog korištenja i dati će se preporuke za uređenje i zaštitu.

Sastavni dio projekta višenamjenskog vrednovanja su karte pogodnosti zemljišta i druge tematske karte izrađene GIS tehnologijom, prema normativima izrade karata.

Jedinstvena metodologija za razvrstavanje zemljišta u kategorije pogodnosti propisuje se federalnim propisom.

Članak 25.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja i oštećenja provodi se zabranom, ograničavanjem i sprječavanjem od izravnog unosa, te unošenja vodom i zrakom štetnih i opasnih tvari i poduzimanjem drugih mjera za očuvanje i poboljšanje njegove proizvodne sposobnosti.

Sva onečišćenja, kontaminacija i infekcija moraju se sanirati u roku od 60 dana, računajući od dana izdavanja naloga od strane mjerodavne inspekcije.

Tvari koje se smatraju štetnim i opasnim, te granične vrijednosti dozvoljenih količina štetnih i opasnih tvari u tlu, monitoring i metode njihovoga ispitivanja, prevencije, zaštite i sanacije propisuje se federalnim propisom.

Provedbeni propis o mineralnim i organskim gnojivima i supstratima i o upisu u upisnik gnojiva i supstrata propisuje se federalnim propisom.

Članak 26.

Zabranjeno je ispuštanje štetnih i opasnih tvari koje mogu oštetiti i promijeniti proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta, kao i uporaba mineralnih i organskih gnojiva, te sredstava za zaštitu bilja u količini većoj od dozvoljene.

Pravne ili fizičke osobe koje onečište poljoprivredno zemljište štetnim i opasnim tvarima, tako daje poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu umanjena ili onemogućena, dužni su platiti naknadu štete vlasnicima ili korisnicima zemljišta, u iznosu koji utvrde sporazumno ili prema odštetnom cjeniku.

Tužbeni zahtjev iz stavka 2. ovoga članka podnose vlasnici ili korisnici poljoprivrednog zemljišta, a razlog za podnošenje tužbe može biti i nepostizanje sporazuma i nepostupanje po odštetnom cjeniku.

Odštetni cjenik iz stavka 2. ovoga članka, kao i za sve štete pričinjene poljoprivrednom zemljištu i na poljoprivrednom zemljištu, propisuje se federalnim propisom.

Ako se ne postigne sporazum, visinu naknade određuje mjerodavni sud.

Članak 27.

Ako dođe do zagađenja i onečišćenja poljoprivrednog zemljišta u količini većoj od dozvoljene, ispuštanjem opasnih i štetnih tvari, počinitelj štete snosi troškove radova na ispitivanju i dekontaminaciji, odnosno sanaciji poljoprivrednog zemljišta.

Ako osobe iz stavka 1. ovoga članka u određenom roku ne saniraju poljoprivredno zemljište, sanaciju će provesti pravna ili fizička osoba koju rješenjem odredi županijsko ministarstvo i to na trošak pravne ili fizičke osobe koja je to bila dužna učiniti.

Rješenje iz stavka 2. ovoga članka izvršno je danom donošenja toga rješenja, a žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Plaćanje troškova ispitivanja i dekontaminacije, odnosno sanacije zagađenog zemljišta od strane počinitelja štete, ne isključuje odgovornost počinitelja štete i po drugim propisima.

Članak 28.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta u cilju utvrđivanja količine štetnih i opasnih tvari u zemljištu obavlja se po programu koji donosi županijsko ministarstvo.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka obavlja organizacija koja u pogledu kadrova i opreme ispunjava propisane uvjete.

Izvešća o rezultatima ispitivanja dostavljaju se županijskom ministarstvu u roku od 15 dana od dana završetka ispitivanja.

Ukoliko rezultati ispitivanja to zahtijevaju, županijsko ministarstvo na prijedlog općinskog organa ili inspekcije, dužno je zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju određenih poljoprivrednih proizvoda i uporabu sredstava za zaštitu bilja i drugih sredstava na kontaminiranom zemljištu.

O poduzetim mjerama županijsko ministarstvo je obvezno obavijestiti i dostaviti rezultate ispitivanja Federalnom ministarstvu zbog uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta.

Članak 29.

Sustav kontrole plodnosti zemljišta obavlja se u cilju očuvanja i poboljšanja fizičkih, kemijskih i bioloških svojstava i osiguranja pravilne uporabe mineralnih i organskih gnojiva.

Fizičke i pravne osobe, vlasnici ili korisnici koji su upisani u registar poljoprivrednih gospodarstava, a koji su korisnici poljoprivrednog zemljišta, dužni su provoditi sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta koje je katastarskim klasiranjem svrstano od 1. do 4. katastarske klase obradivog poljoprivrednog zemljišta, a čija je površina veća od 0,5 ha.

Ispitivanje plodnosti tla se obavlja svakih 5 (pet) godina.

Sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta obavlja organizacija koja u pogledu kadrova i opreme ispunjava propisane uvjete.

Pravne osobe iz stavka 4. ovoga članka dužne su o rezultatima ispitivanja podnositi izvješća vlasniku, odnosno korisniku zemljišta i županijskom ministarstvu, u pisanoj i elektronskoj formi, u roku od 15 dana od dana završetka ispitivanja.

Županijsko ministarstvo na kraju svake kalendarske godine dostavlja preslike izvješća o kontroli plodnosti tla (u pisanoj i elektronskoj formi) Federalnom ministarstvu zbog uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta (ZIS).

Postupak, radnje i uvjete iz st. 1, 2. i 4. ovog članka propisuje se federalnim propisom.

Članak 30.

Vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta u erozivnim područjima dužni su provoditi propisane protuerozijske mjere.

Pod protuerozijskim mjerama podrazumijeva se ograničenja ili potpuna zabrana sječe voćaka, osim sječe iz agrotehničkih razloga, održavanje dugogodišnjih zasada podignutih radi zaštite od erozije na zemljištu, ograničavanje iskorištavanja pašnjaka, propisivanjem vrste i broja stoke, te vremena i načina ispaše, zabrana skidanja humusnog, odnosno oraničnog sloja poljoprivrednog zemljišta, zabrana preoravanja livada, pašnjaka i neobrađenih površina na strmim zemljištima i njihovo pretvaranje u oranice zasijane jednogodišnjim biljnim vrstama, određivanje obveznog zatravljivanja i sadnje višegodišnjih kultura na strmom zemljištu s nagibom većim od 25%, podizanje ili uzgoj poljo-zaštitnih pojaseva i druge mjere.

Članak 31.

Primjenu propisanih protuerozijskih mjera utvrđuje općinsko tijelo, po programu gospodarenja općine iz članka 24. stavak 2. ovoga zakona.

Prilikom utvrđivanja protuerozijskih mjera i njihove provedbe mora se osigurati:

1. da se tereni s nagibom većim od 10% konturno obrađuju, da se na takvim terenima i u slivovima pojedinih bujica strukturom sjetve osigura da najmanje jedna trećina ukupne površine bude zasijana ili zasađena višegodišnjim nasadima i da se tereni s nagibom većim od 25% ne koriste kao oranice;
2. da se u svakoj općini, za područja podložna, napadnuta ili ugrožena eolskom erozijom, zavisno od specifičnosti područja i stupnja ugroženosti, a u skladu s Programom, utvrdi program zaštite zemljišta od eolske erozije podizanjem vjetrozaštitnih pojaseva, višegodišnjih usjeva i nasada ili primjenom drugih oblika zaštite, te da se predvidi dinamika po godinama za izvršenje ovog programa;
3. da se svake godine poduzmu protuerozijske biološke mjere na najmanje 2 % novih površina od ukupnih površina napadnutih, podložnih ili ugroženih erozijom.

Troškove provedbe protuerozijske mjere snose fizičke i pravne osobe čije se zemljište štiti ovim mjerama, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 32.

Na obradivom poljoprivrednom zemljištu koje nije uređeno putem arondacije i komasacije, fizička dioba parcele može se obavljati samo ako se načini parcela najmanje od 0,5 ha, odnosno u kraškim krajolicima 0,2 ha, osim ako to zahtijeva opći interes utvrđen zakonom.

Obradivo poljoprivredno zemljište uređeno arondacijom i komasacijom ne može se fizičkom diobom usitniti na parcele čija je površina manja od 1 jednog) hektara, osim u postupku izgradnje meliorativnih sustava, izgradnje javnih objekata i vraćanja zemljišta po zakonskim propisima.

Članak 33.

Poljskom štetom, u smislu ovoga zakona, smatra se uništavanje i oštećenje usjeva, sadnica, stabala i poljoprivredne mehanizacije na imanjima, kao i svako drugo oštećenje na poljoprivrednom zemljištu koje dovodi do smanjenja produktivnosti, strukture ili slojeva poljoprivrednog zemljišta, ako se utvrdi kao poljska šteta.

Općina svojim Programom gospodarenja iz članka 24. stavak 2. ovoga zakona, propisuje vrste i mjere za suzbijanje poljskih šteta, a posebno: vrste poljskih šteta, način progona stoke putovima koji vode pored poljoprivrednog zemljišta, način korištenja sezonskih putova, rok do kojeg se planske livade moraju pokositi, uvjete korištenja poljoprivredne mehanizacije, uvjete sječe ili zabrane sječe voćnih stabala, krčenje međa i živica, način organiziranja službe za zaštitu poljoprivrednog zemljišta od poljskih šteta, postupak sa uhvaćenom stokom bez pastira ili čiji je vlasnik nepoznat, sudjelovanje građana u troškovima čuvanja njihovoga poljoprivrednog zemljišta, način procjene i naknade štete, kao i druga pitanja u vezi sa suzbijanjem poljskih šteta.

Mjere iz stavka 2. ovoga članka mogu se propisati ako su prethodno osigurani uvjeti za primjenu tih mjera, a primjenjivat će se dok ti uvjeti postoje.

Na poljoprivrednom zemljištu zabranjeno je spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva.

Članak 34.

Edukacijske programe, u više razina, radi stručnog osposobljavanja za zaštitu, uređenje i optimalno korištenje poljoprivrednog zemljišta vrše srednje poljoprivredne škole i poljoprivredni fakulteti uz suglasnost mjerodavnog ministarstva.

V. KORIŠTENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 35.

Pravne osobe koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na zemljištu, fizičke osobe koje su vlasnici zemljišta i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta, dužni su poljoprivredno zemljište koristiti i obrađivati na način propisan ovim zakonom.

Vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta moraju isto koristiti na način koji najviše odgovara prirodnim osobinama zemljišta i postojećim gospodarsko-ekonomskim i agrotehničkim uvjetima, te poljoprivrednu proizvodnju prilagoditi ekološkim standardima i standardima za zemljište.

Članak 36.

Korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države obavlja se u skladu sa Federalnom strategijom i Programima gospodarenja koje donose općine i Županija.

Programi gospodarenja iz stavka 1. ovoga članka moraju biti u skladu sa Federalnom strategijom.

Program gospodarenja iz stavka 1. ovoga članka sadrži: površina zemljišta u vlasništvu države po katastarskim općinama, ukupnu površinu, način korištenja, podatke o korisnicima poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, podatke o stanju, uređenju i korištenju zemljišta, površinu zemljišta planiranu za davanje u zakup, koncesiju, promet i elemente navedene u članku 24. stavak 2. ovoga zakona.

Članak 37.

Korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države donose dugoročni program korištenja tog zemljišta uz suglasnost županijskog ministarstva (u daljnjem tekstu: Program korištenja), kojim se utvrđuju i ona zemljišta na kojima nije moguće organizirati poljoprivrednu proizvodnju.

Program korištenja iz stavka 1. ovoga članka sadrži sljedeće mjere:

1. način korištenja;
2. agrotehničke mjere;
3. mjere zaštite i održavanja (sprječavanje erozije, zakorovljenosti, održavanje i čišćenje kanala, živica i međa, drvoreda i poljskih putova, suzbijanje bolesti i štetnika, korištenje i uništavanje biljnih otpadaka i to odmah nakon berbe, a najkasnije do 01.

travnja tekuće godine, obveza uzgoja pojedinih vrsta biljaka na određenom području, sprječavanje zasjenjivanja susjednih parcela, i sl.);

4. ostale mjere (zabrana odlaganja smeća i drugih otpadaka, životinjskih lešina, sprječavanje smanjenja prohodnosti putova, zaštita od požara i plavljenja i dr.).

Troškovi mjera iz stavka 2. ovoga članka padaju na teret korisnika poljoprivrednog zemljišta. Programom korištenja iz stavka 1. ovoga članka, zemljišta na kojima nije moguće organizirati poljoprivrednu proizvodnju, mogu se ustupiti općini radi njihovoga korištenja za pošumljavanje ili druge namjene.

Članak 38.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države dužan je koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 35. ovoga zakona.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, dužan je sklopiti ugovor o zakupu ili koncesiji u skladu s odredbama ovoga zakona koje se odnose na zakup i koncesiju poljoprivrednog zemljišta, te koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 35. ovoga zakona.

Ako korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države nije u mogućnosti koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s odredbama članka 35. ovoga zakona, dužan je i obavezan o tome obavijestiti općinsku službu.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države ne može davati poljoprivredno zemljište u podzakup.

Članak 39.

Ako korisnici ne koriste poljoprivredno zemljište na način propisan u članku 35. ovoga zakona, županijsko ministarstvo može propisati mjere za uporabu toga zemljišta.

Pored mjera iz stavka 1. ovoga članka općina može propisati vršenje usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjere za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, određivati sječu odnosno zabranu sječe voćnih stabala, krčenje međa i živica kao i odvodnju na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta.

Mjere iz stavka 2. ovoga članka mogu se propisati ako su prije toga osigurani uvjeti za primjenu tih mjera, a primjenjivat će se dok ti uvjeti postoje.

Članak 40.

Ako vlasnik privatnog poljoprivrednog zemljišta nije u mogućnosti koristiti poljoprivredno zemljište u skladu s člankom 35. ovog zakona, dužan je osigurati njegovo korištenje putem davanja zemljišta u zakup ili na drugi način, u skladu s propisima kojima su utvrđena pitanja davanja nekretnosti u zakup.

Ako vlasnik privatnog poljoprivrednog zemljišta ne može osigurati korištenje zemljišta na način iz stavka 1. ovoga članka, dužan je o tome izvijestiti općinsku službu o mjestu, katastarskoj općini, čestici, klasi, kulturi i površini, te udjelu u vlasništvu, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine.

Članak 41.

Ako korisnik ne koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dulje od jedne godine ili ne osigura korištenje tog zemljišta u skladu sa člankom 38. ovoga zakona, općinske službe će po službenoj dužnosti ili na zahtjev korisnika zemljišta, donijeti rješenje o oduzimanju tog zemljišta radi davanja na korištenje drugim pravnim i fizičkim osobama kojima je poljoprivredna djelatnost, temeljna djelatnost.

Vrijeme za koje se privremeno dodjeljuje poljoprivredno zemljište iz st. 1. ovoga članka je do pet godina i za to vrijeme ne može promijeniti namjenu.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se na oglasnoj ploči općine i dostavlja se županijskom ministarstvu.

Odluku o davanju zemljišta u zakup donosi općinsko vijeće, a protiv ove odluke može se uložiti prigovor u roku od osam dana od dana dostave. O prigovoru odlučuje općinsko vijeće. Ugovor o zakupu sa zakupoprimalcem potpisuje načelnik.

Članak 42.

Ako vlasnik privatnog poljoprivrednog zemljišta ne koristi poljoprivredno zemljište dulje od tri ekonomske godine ili ne osigura korištenje tog zemljišta u skladu s člankom 40. ovoga zakona (ne može ga sam obrađivati ili ga ne da u zakup), općinsko tijelo može provesti postupak davanja tog zemljišta na privremeno korištenje drugim pravnim i fizičkim osobama kojima je poljoprivredna djelatnost temeljna djelatnost (registriranim proizvođačima).

Vrijeme za koje se privremeno dodjeljuje poljoprivredno zemljište iz st. 1. ovoga članka je do pet godina i za to vrijeme ne može promijeniti namjenu.

Odluku o davanju zemljišta u zakup donosi općinsko vijeće, a protiv ove odluke može se uložiti prigovor u roku od osam dana od dana dostave. O prigovoru odlučuje općinsko vijeće. Ugovor o zakupu sa zakupoprimalcem potpisuje načelnik

Članak 43.

Ugovor o dodjeli poljoprivrednog zemljišta na privremeno korištenje iz članka 41. i 42. ovoga zakona sadrži: podatke o zemljištu, namjenu i vrijeme uporabe, iznos naknade koju korisnik kome je poljoprivredno zemljište dano na privremeno korištenje plaća vlasniku zemljišta, kao i uvjete za raskid ugovora, prava i obveze posrednika u vezi s prijevremenim raskidom ugovora.

Članak 44.

Vlasniku poljoprivrednog zemljišta može se, na njegov pisani zahtjev, vratiti poljoprivredno zemljište i prije isteka ugovorenog roka ako su ispunjeni uvjeti za raskid ugovora, ali reposesija nije moguća prije isteka ekonomske godine.

Ekonomskom godinom, u smislu ovoga zakona, smatra se razdoblje od početka jesenjih radova u tekućoj godini do vremena završetka berbe kasnih usjeva u sljedećoj godini.

Članak 45.

Ako korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države ne obavijesti općinsku službu u skladu sa člankom 38. stavak 3, plaća taksu za neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište za tekuću godinu, i to za:

- I. katastarska klasa 300 KM/ha
- II. katastarska klasa 250 KM/ha
- III. katastarska klasa 200 KM/ha
- IV. katastarska klasa 150 KM/ha
- V. katastarska klasa 100 KM/ha
- VI. katastarska klasa 50 KM/ha

Korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, plaća posebnu taksu u visini od 200 KM po hektaru za podignute, a zapuštene plantažne voćnjake i vinograde, odnosno za plantaže gdje su podignuti i sustavi za navodnjavanje plaća se posebna pristojba u visini od 300 KM po hektaru.

Općinska služba na kraju svake godine utvrđuje obveznike plaćanja taksi iz st. 1. i 2. ovoga

članka, u suradnji sa mjerodavnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove i mjerodavnom poreznom upravom.

Naplaćene naknade po osnovi uplate taksi za neobrađeno poljoprivredno zemljište iz stavka 1. ovoga članka su namjenska vrsta prihoda proračuna općine, a mogu se koristiti u svrhu razvoja, poticaja i intenziviranja poljoprivredne proizvodnje na području općine gdje su pristojbe prikupljene.

1. Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta

Članak 46.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta može biti trajna i privremena.

Pod trajnom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se fizičko nestajanje zemljišta izazvano gradnjom ili drugim načinom korištenja, pri čemu se zemljište trajno gubi za poljoprivrednu proizvodnju.

Pod privremenom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se promjena namjene na određeno razdoblje poslije kojeg se to zemljište može ponovno koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Privremena promjena namjene poljoprivrednog zemljišta može se utvrditi na razdoblje od jedne do pet godina za podizanje građevina privremenog karaktera za potrebe gradilišta, organiziranje sajмова, javnih manifestacija.

Privremenom promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta smatra se i površinska eksploatacija industrijskih mineralnih tvoriva i ostalih mineralnih tvoriva i treseta predviđenih rudarskim planovima i projektima, te stvaranje odlagališta čvrstog i tečnog otpada i drugih mineralnih tvoriva, do okončanja eksploatacije, kao i izgradnja objekata za eksploataciju vjetra, golf terena i sl. do prestanka koncesije.

Ako se radi o gradnji objekta čija gradnja se odobrava na osnovama prostornog izvedbenog nacrtā, smatra se daje za redovnu uporabu objekta određeno cjelokupno zemljište koje po prostornom izvedbenom nacrtu pripada objektu.

Članak 47.

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s

planovima prostornog uređenja i aktima određenim ovim zakonom.

Namjena zemljišta u planovima prostornog uređenja utvrđuje se na osnovi karte uporabne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta, i to:

1. zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije, utvrđuje se isključivo kao poljoprivredno zemljište;
2. zemljište od 5. do 6. bonitetne kategorije, utvrđuje se kao poljoprivredno zemljište i samo iznimno, kao zemljište za ostale namjene;
3. zemljište od 7. do 8. bonitetne kategorije, utvrđuje se kao zemljište koje će se, prema potrebama, koristiti i za druge namjene.

Iznimno, kada ne postoje druge mogućnosti, kada to zahtijeva opći interes koji utvrđuje Općinsko vijeće uz prethodnu suglasnost Skupštine Hercegbosanske županije kada nema manje vrijednog poljoprivrednog zemljišta, poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije može se utvrditi kao zemljište za izgradnju kapitalnih objekata iz članka 8. stavak 1. točka 23. ovoga zakona.

Ukoliko za neka područja ne postoje utvrđene bonitetne kategorije zemljišta, odnosno postoje samo podatci o katastarskim klasama i kulturama, iste će se primjenjivati u provedbi ovog Zakona, sve dok nadležno tijelo ne donese kartu uporabne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta.

Jedinstvenu metodologiju za razvrstavanje poljoprivrednog zemljišta u bonitetne kategorije propisuje se Federalnim popisom.

Članak 48.

Federalno ministarstvo daje suglasnost na plan prostornog uređenja županije (u daljnjem tekstu: prostorni plan županije).

Prostorni plan županije ne može se provoditi, ako za isti nije pribavljena suglasnost iz stavka 1. ovoga članka.

Skupština županije daje suglasnost na planove prostornog uređenja za manje prostorne cjeline unutar županije (područje općine, posebno područje, gradovi, naselja).

Planovi prostornog uređenja iz stavka 3. ovoga članka ne mogu se provoditi ukoliko za iste nije pribavljena suglasnost Skupštine županije.

Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka izdaje se uz prethodno pribavljeni stručni nalaz i mišljenje Federalnog zavoda.

Članak 49.

Lokacijsku suglasnost izdaje tijelo nadležno za poslove prostornog uređenja nakon pribavljene poljoprivredne suglasnosti.

Uz zahtjev za izdavanje poljoprivredne suglasnosti na promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta investitor dostavlja: izvod iz prostornog plana za to područje, kopiju katastarskog plana parcela koje čini građevinsku parcelu, zemljišno-knjižni izvadak i posjedovni list (dokaz o vlasništvu), situacijski snimak terena, dokaz o plaćenju administrativnoj taksi i projekt rekultivacije, ako se promjena namjene obavlja na određeno vrijeme.

Poljoprivredna suglasnost je upravni akt, izdaje se na zahtjev stranke i donosi se u formi rješenja, nakon dostavljanja dokaza o uplati naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Poljoprivrednu suglasnost iz stavka 3. ovog članka izdaje općinska služba.

Ukoliko se radi o privremenoj promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta, poljoprivrednom suglasnošću utvrđuje se rok do kada se predmetno zemljište mora vratiti poljoprivrednoj proizvodnji.

Za korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju ribnjaka, staklenika i drugih objekata prvog stupnja poljoprivredne proizvodnje potrebno je pribaviti poljoprivrednu suglasnost iz stavka 3. ovoga članka.

Primjerak poljoprivredne suglasnosti dostavlja se Federalnom i županijskom ministarstvu zbog uvođenja u sustav evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta (ZIS).

Članak 50.

Ako fizička ili pravna osoba promjeni namjenu poljoprivrednog zemljišta na temelju propisane dozvole ili drugog upravnog akta, ili ako promijeni namjenu u suprotnosti s propisima, tako da zemljište ne upotrebljava za poljoprivrednu proizvodnju, plaća naknadu zbog promjene namjene poljoprivrednog zemljišta.

Naknada iz stavka 1. ovoga članka plaća se za cijelu građevnu parcelu, koja je po propisanoj dozvoli određena za gradnju objekta.

Visina naknade za privremenu promjenu namjene obradivog poljoprivrednog zemljišta plaća se godišnje i ne može biti manja od 5 % tržišne vrijednosti tog zemljišta na dan podnošenja zahtjeva.

Visina naknade za trajnu promjenu plaća se jednokratno i ne može biti manja od 20% tržišne vrijednosti obradivog poljoprivrednog zemljišta

na dan podnošenja zahtjeva, a za individualnu stambenu izgradnju od 5 % tržišne vrijednosti.

Visina naknade za trajnu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta ne može biti manja od stostrukog katastarskog prihoda utvrđenog za to zemljište.

Visina naknade za privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta ne može biti manja od desetostrukog katastarskog prihoda utvrđenog za to zemljište.

Plaćanje naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta gradnjom, u suprotnosti s pozitivnim zakonskim propisima, ne utiče na legalizaciju objekta.

Tržišnu cijenu iz st. 2. i 3. ovoga članka utvrđuje mjerodavna porezna uprava u suradnji sa mjerodavnom Općinskom službom na čijoj se teritoriji nalazi zemljište.

Članak 51.

Pravne i fizičke osobe koje trajno ili privremeno mijenjaju namjenu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe plaćaju naknadu, osim u slučajevima iz članka 52. ovoga zakona.

Naknada se plaća za svaku promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, bez obzira što je ona utvrđena općim interesom i prostorno planskom dokumentacijom.

Tijela mjerodavna za izdavanje odobrenja za gradnju objekata ili izvedbu radova ne mogu izdati odobrenje dok stranka (korisnik, investitor) ne priloži poljoprivrednu suglasnost za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe.

Naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta kome se privremeno mijenja namjena plaća se za svaku godinu i to: prvi put u postupku izdavanja poljoprivredne suglasnosti, a za ostale godine do 31. siječnja tekuće godine u kojoj se zemljište koristi, dok se zemljište ne privede kulturi prema uvjetima utvrđenim u lokacijskoj suglasnosti, odobrenju za građenje i odobrenom projektu.

Poljoprivredno zemljište ne može se početi koristiti u nepoljoprivredne svrhe dok se ne obavi uplata naknade iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 52.

Naknada se ne plaća kada se izdaje poljoprivredna suglasnost za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe za:

1. gradnju, adaptaciju i rekonstrukciju stambenih i pomoćnih objekata poljoprivrednog gospodarstva;
2. izgradnju objekata koji služe za obranu od poplava, za odvodnju i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, za uređenje bujica i zaštitu poljoprivrednog zemljišta od erozije;
3. izgradnju objekata namijenjenih isključivo za proizvodnju proizvoda biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva, te proizvoda prvog stupanja njihove prerade;
4. pošumljavanje poljoprivrednog zemljišta pod nagibom i zemljišta male proizvodne sposobnosti, kad je obvezu pošumljavanja tih površina propisalo svojom odlukom županijsko ministarstvo ili općinsko tijelo, odnosno kad pošumljavanje takvih zemljišta zatraži vlasnik;
5. izgradnju i proširenje pristupnih poljskih putova u funkciji poljoprivredne proizvodnje;
6. izgradnja poljozaštitnih pojaseva.
7. Izgradnju i proširenje groblja.

Članak 53.

Naplaćena naknada po osnovi promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe posebna je vrsta prihoda proračuna županije i općine, vodi se na posebnom računu, a može se koristiti samo u sljedeće svrhe:

1. izradu osnova, programa i projekata zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta;
2. provedbu mjera zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta i inundacijska područja;
3. uspostavu informacijskog sustava za zemljište (ZIS);
4. zemljišni monitoring;
5. izrada karte uporabne vrijednosti zemljišta;
6. izradu Projekta višenamjenskog vrednovanja;
7. realizaciju poslova utvrđenih Federalnom strategijom i Programom gospodarenja;
8. za dekontaminaciju zemljišta i podizanje zaštitnih pojaseva u neposrednoj blizini putnih komunikacija,
9. Uređenja prostora kroz izgradnju i održavanje infrastrukture koja je u funkciji poljoprivredne proizvodnje (uređenje prilaznih putova poljoprivrednim površinama,

farmama i dr. objektima koji su u funkciji primarne poljoprivredne proizvodnje).

10. za primarnu poljoprivrednu proizvodnju - poticaje.

Sredstva od naplaćenih naknada iz stavka 1. ovog članka su prihodi općine i Županije u omjeru 80:20.

Članak 54.

Pored plaćanja naknade iz članka 50. ovoga zakona, investitor je dužan prije početka izvođenja radova na poljoprivrednom zemljištu skinuti i deponirati plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja zemljišta.

Obveza općinske službe je da odredi lokaciju za čuvanje izdvojenog plodnog sloja tla, koji je skinut kod izgradnje industrijskih i drugih objekata, te isti koristi u skladu s projektom uređenja zemljišta i po odobrenju županijskog ministarstva za osposobljavanje manje plodnog i neplodnog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju.

Članak 55.

Poljoprivredno zemljište koje je privremeno promijenilo namjenu, odnosno korišteno za druge svrhe, koje nemaju trajni karakter, privodi se prvobitnoj namjeni ili osposobljava za poljoprivrednu proizvodnju po projektu rekultivacije.

Investitor, odnosno korisnik poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka je dužan, prije početka korištenja poljoprivrednog zemljišta županijskom ministarstvu priložiti ovjeren projekt rekultivacije.

Članak 56.

Korisnik ili investitor dužan je radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta uplatiti na račun koji odredi županijsko ministarstvo iznos od najmanje 30% potrebnih sredstava za rekultivaciju zemljišta i to prije nego korisnik stupi u privremeni posjed dodijeljenog mu zemljišta, a preostali dio u roku od godinu dana od dana uvođenja u posjed.

Sredstva iz stavka 1. ovoga članka mogu se koristiti isključivo za rekultivaciju zemljišta.

Ukoliko se eksploatacijom industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva naruši vodni režim, odnosno dođe do procesa plavljenja, kao i zadržavanja vode, korisnik industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva dužan je obaviti hidrotehničke radove kojima će se uspostaviti prvobitni vodni režim u tlu.

Po završenoj eksploataciji industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva županijsko ministarstvo dužno je u roku od 60 dana raspisati Javni natječaj i odabrati organizaciju koja će obaviti rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta u skladu sa priloženim projektom rekultivacije.

Jedinstvenu metodologiju za izradbu projekata rekultivacije propisuje se federalnim propisom.

2. Korištenje pašnjaka

Članak 57.

Pašnjakom se smatra zemljište obraslo prirodnim travnom vegetacijom i koristi se za izgon, ispašu i odmaranje stoke.

Pašnjakom, u smislu ovoga zakona, smatra se i zemljište koje služi za izgon, ispašu i odmaranje stoke, a koje se nalazi u poljoprivrednom ili u šumskom kompleksu.

Članak 58.

Pašnjacima u državnom vlasništvu upravljaju općine.

Pašnjake u vlasništvu fizičkih osoba koriste njihovi vlasnici u skladu s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovi njega.

Korisnici pašnjaka u državnom vlasništvu ne mogu pašnjake davati u podzakup.

Dozvolom za ispašu prenosi se pravo za ispašu od vlasnika na korisnika ili na korisnike na određeno vremensko razdoblje, uz nadoknadu, na način propisan u članku 61. stavak 2. i 63. ovoga zakona.

Članak 59.

Pašnjaci se ne mogu koristiti u druge svrhe, osim u slučajevima određenim ovim zakonom.

Iznimno, pašnjak se može privesti drugoj kulturi ako se time postiže racionalnije i ekonomičnije korištenje zemljišta, ako promjena neće dovesti do erozije i ispiranja zemljišta i ako se time ne smeta normalno korištenje drugih pašnjaka.

Privođenje pašnjaka drugoj kulturi obavlja se na osnovi ekonomsko-tehničke dokumentacije izrađene od strane znanstveno-stručne institucije, uz pribavljenu suglasnosti županijskog ministarstva.

Članak 60.

Granice pašnjaka u državnom vlasništvu utvrđuje općina na čijem području se ti pašnjaci nalaze.

Općinska služba je dužna voditi katastar pašnjaka.

Tijelo iz stavka 2. ovog članka obvezno je dostaviti podatke iz katastra pašnjaka Županijskom ministarstvu najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Županijski ministar donosi naputak o načinu vođenja katastra pašnjaka.

Članak 61.

Općinska služba donosi Program korištenja pašnjaka za svaku kalendarsku godinu.

Programom iz stavka 1. ovoga članka propisuje se način korištenja privatnih i državnih pašnjaka na osnovi proizvodne sposobnosti pašnjaka, kapaciteta korištenja za pojedine vrste stoke, na bazi broja i grla stoke koja mogu da pasu na tom zemljištu, prinosa, uporabe vode za napajanje stoke i mjera za unapređenje proizvodnje.

Vlasnik i korisnik pašnjaka ima pravo i obvezu da: obavlja izgon stoke za ispašu i racionalno koristi pašnjak, koristi mjesta za napajanje stoke i omogućiti i drugima da napajaju stoku, ostvari stvarnu služnost na tuđem zemljištu, ali i omogućiti drugim korisnicima prijelaz, pristup i dopremu stoke na svojim pašnjacima, stalno obavlja melioraciju i održavanje u cilju poboljšanja i povećanja kapaciteta pašnjaka i poduzima zaštitne mjere za pašnjake od pretjeranog i nenamjenskog korištenja.

Korisnici čija se stoka napasa na pašnjacima dužni su se pridržavati načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio.

Kod utvrđivanja uvjeta o načinu korištenja pašnjaka iz stavka 1. ovoga članka moraju se osigurati zaštita i uređenje pašnjaka, kao i opravdani interesi korisnika pašnjaka, odnosno pravo prvenstva koji imaju drugi korisnici pašnjaka.

Članak 62.

Pravo prvenstva ispaše stoke na pašnjacima u državnom vlasništvu, pod jednakim uvjetima, imaju fizičke osobe koje su ranije koristile pašnjak.

Osobe koje imaju prebivalište na području Županije, a bave se poljoprivrednom djelatnošću kao osnovnom djelatnošću, imaju pravo prvenstva za korištenje pašnjaka.

Članak 63.

Visinu naknade za uporabu pašnjaka u državnom vlasništvu (pašarina), utvrđuje općinska služba na početku svake godine.

Visina naknade iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se na osnovu površine zemljišta, kapaciteta korištenja za pojedine vrste stoke, na bazi broja i grla stoke koja mogu da pasu na tom zemljištu, prinosa, uporabe vode za napajanje stoke i mjera za unapređenje proizvodnje.

Naknada za uporabu pašnjaka uplaćuje se na račun općine.

Sredstva iz stavka 2. ovoga članka mogu se koristiti samo za unapređenje pašnjaka.

Članak 64.

Na pašnjacima koji se nalaze iznad prirodne gornje granice šumske vegetacije ili su nastali potiskivanjem šuma u njenim gornjim dijelovima, općina određuje rokove početka i završetka ispaše.

Zabranjena je ispaša stoke prije, odnosno poslije određenih rokova ispaše iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 65.

Korisnici pašnjaka u državnom vlasništvu koji ne koriste pašnjak dulje od jedne godine ili ga ne koriste na način propisan programom iz članka 61. stavak 1. ovoga zakona, dužni su izvijestiti općinske službe do 31. ožujka tekuće godine, a općinska služba je dužna postupiti na način propisan u članku 41. stavak 1. ovoga zakona.

3. Zabrana nomadske ispaše stoke

Članak 66.

Pod nomadskom ispašom u smislu ovoga zakona, smatra se ispaša stoke gonjenjem preko poljoprivrednog zemljišta, ispaša stoke na poljoprivrednom zemljištu izvan mjesta prebivališta, odnosno sjedišta držatelja stoke, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Radi zaštite poljoprivrednih kultura i radi sprječavanja pojave i širenja zaraznih bolesti životinja, te radi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza koje se sa stoke mogu prenijeti na ljude, zabranjuje se nomadska ispaša stoke na poljoprivrednom zemljištu.

Ne smatra se nomadskom ispašom stoke uobičajena ispaša stoke na pašnjacima u državnom vlasništvu i ispaša stoke na zemljištu koje je vlasništvo držatelja stoke ili je zemljište uzeto u za-

kup, pod uvjetom daje osiguran prijevoz (doprema i otprema) i veterinarsko uvjerenje.

Ako je ispaša stoke izvan mjesta prebivališta, stoka se mora transportirati motornim vozilima.

Članak 67.

Držatelj stoke mora zaključiti ugovor sa zakupodavcem zemljišta za ispašu stoke.

Ugovor iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke o: zemljištu (mjesto, katastarska općina i čestice, površina), zakupodavcu i zakupoprimcu zemljišta, vremenu za koje je ugovorena ispaša, o broju stoke koje se mogu napasati, o veličini zemljišta i mjestu gdje se to zemljište nalazi.

Ugovor iz stavka 1. ovoga članka sklopljen između fizičkih osoba registrira se kod općinske službe u mjestu ispaše.

VI. UREĐENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 68.

Za poboljšanje uvjeta poljoprivredne proizvodnje, za povećanje plodnosti i proizvodnih sposobnosti poljoprivrednog zemljišta, a u cilju racionalnije i ekonomičnije proizvodnje, provode se mjere uređenja zemljišta: komasacija, arondacija, melioracije (izgradnja i održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje, poboljšanje kvaliteta poljoprivrednog zemljišta, kultivacija livada i pašnjaka, pretvaranje neobradivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo), protuerозиjska zaštita, rekultivacija i dr.

Mjere uređenja zemljišta iz stavka 1. ovoga članka provode se radi grupiranja razbacanih parcela u cilju stvaranja većih parcela, pravilnih geometrijskih oblika, poboljšanja proizvodnih sposobnosti zemljišta pomoću primjene agrotehničkih, agromelioracijskih i hidromelioracijskih mjera, pristupa javnoj infrastrukturi, pošumljavanja zemljišta slabije kvalitete ili zagađenog zemljišta, uređivanja imovinsko-pravnih odnosa, premjera i ažuriranja katastra zemljišta.

Mjere iz stavka 1. ovoga članka provode se na inicijativu vlasnika zemljišta ili korisnika zemljišta po ovlaštenju vlasnika i po sporazumu među vlasnicima poljoprivrednih zemljišta uz aktivno sudjelovanje mjerodavnih znanstvenih i stručnih institucija.

Jedinstvena metodologija za izradu projekata programa uređenja zemljišta propisuje se federalnim propisom.

Članak 69.

Zabranjuje se provedba komasacijskih, arondacijskih i melioracijskih postupaka na područjima za koja nisu doneseni planovi prostornog uređenja, urbanističke osnove niti osnove zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta.

Podaci o stvarnim pravima u svezi s mjerama uređenja, uzimaju se prema stanju u zemljišnom i katastarskom registru, ili prema stvarnom stanju, ako se posjedovno stanje ne slaže sa zemljišno knjižnim stanjem i ako nema spora.

Stvarno pravni i posjedovni sporovi u vezi s ovim su hitni, a do pravomoćnosti sudske odluke sudionicima se smatraju posjednici-korisnici zemljišta.

Mjerama uređenja poljoprivrednog zemljišta uređuju se i imovinsko-pravni odnosi na načelima sporazumijevanja, dragovoljnosti, ravnopravnosti i ekvivalentnosti u skladu sa zakonom.

1. Komascija**Članak 70.**

Uređenje poljoprivrednog zemljišta putem komasacije obavlja se u cilju uređenja zemljišnih površina i stvaranja većih i pravilnijih zemljišnih parcela, njihovim grupiranjem i grupiranjem zemljišnih posjeda omogućiti učinkovitiju obradu i iskorištavanje zemljišta i izvođenje drugih radova na uređenju zemljišta, na osnovi programa komasacije za koji Federalno ministarstvo daje suglasnost.

Članak 71.

Program komasacije donosi općinsko vijeće ili županijska skupština na vlastitu inicijativu, na inicijativu vlasnika poljoprivrednog zemljišta koji imaju u vlasništvu više od 80% površine zemljišta.

Postupak i nadležnosti za provedbu komasacije uređeni su posebnim Zakonom o komasaciji.

Članak 72.

Poslovi komasacije su od općeg interesa.

Opći interes iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u skladu sa Zakonom o komasaciji odlukom općinskog vijeća ili županijske skupštine donesene na temelju zakona.

Članak 73.

Odluka o odobravanju komasacije se javno objavljuje, a pravomoćna odluka upisuje se u zemljišni i katastarski registar.

2. Arondacija**Članak 74.**

Arondacija (zaokruživanje) poljoprivrednog zemljišta obavlja se u svrhu racionalnijeg korištenja zemljišta, mehanizacije poljoprivrednih radova, izvođenja melioracijskih i protuerozivnih radova, omogućavanja izgradnje ekonomskih dvorišta, podizanje dugogodišnjih nasada i primjene suvremenih agrotehničkih mjera pri obradi zemljišta.

Arondacija poljoprivrednog zemljišta može se izvesti u korist vlasnika poljoprivrednog zemljišta, ako će se zemljište, koje će se na ovim osnovama pripojiti, iz razloga zaokruženja rascjepkanih parcela i njihovoga pravilnog uređenja, upotrebljavati za poljoprivrednu proizvodnju.

Arondacija se može izvesti i u korist zajednice na osnovi ugovora, ako se radi o zajedničkim pašnjacima, zajedničkoj obnovi ili podizanju višegodišnjih zasada, ili ako se radi o zajedničkoj obradi ili osiguranju zemljišta za zajedničke potrebe naselja.

Članak 75.

Vlasnik poljoprivrednog zemljišta podnosi zahtjev (prijedlog) za arondaciju županijskom ministarstvu.

O prijedlogu za arondaciju odlučuje županijsko ministarstvo u upravnom postupku, koje svojim rješenjem odlučuje o svim pitanjima arondacije.

Vlasnici poljoprivrednog zemljišta mogu podnijeti zahtjev za arondaciju ako:

- imaju dokaz o ispunjenosti uvjeta iz članka 74. st. 1. i 2. ovoga zakona;
- imaju podatke o zemljištu koje se arondira i podatke o arondacijskoj ponudi zamjenskog zemljišta, uz mišljenja stručno-savjetodavne službe o opravdanosti namjeravane arondacije;
- na zaokruženom području imaju usitnjena zemljišta ili ako se tude zemljište nalazi na združenom zemljišnom kompleksu;
- nude vlasniku za zemljište koje bi pripojili, drugo odgovarajuće zemljište iste katastarske kulture, klase, veličine i vrijednosti;

- e) dokažu da raspolažu mogućnostima i sredstvima za ostvarenje namjena za koje predlažu arondaciju;
- f) dostave izjavu da dragovoljna međusobna razmjena zemljišta nije postignuta;
- g) dostave popis usitnjenih parcela, popis zemljišta koje se pripaja;
- h) dokaz o postignutim dogovorom o naknadama za zgrade;
- i) imaju rješenje općine ili županije o utvrđivanju općeg interesa za arondaciju.

Troškove postupka arondacije snosi titular arondacijskog prava.

Članak 76.

Nakon pravomoćnosti odluke o arondaciji zemljište koje se arondira predaje se u posjed titularu arondacijskog prava, a zamjensko zemljište ranijem vlasniku arondiranog zemljišta ili novčana naknada u skladu sa Zakonom o izvlaštenju, ako se dotadašnji vlasnik slaže s takvom naknadom.

Prethodni vlasnik može zahtijevati poništenje odluke o arondaciji ako se arondirano zemljište ne počne uređivati ili koristiti u tijeku jedne godine od pravomoćnosti odluke i ako se uređenje zemljišta ne okonča u tijeku 5 godina od početka uređivanja.

Subjektivni rok za traženje poništenja odluke je 3 mjeseca od saznanja za razlog poništenja, odnosno objektivni rok je 1 godina nakon proteka rokova zbog kojih se može tražiti poništenje odluke.

Članak 77.

Okupnjavanje zemljišnog posjeda radi njegova racionalnijeg korištenja može se obavljati dragovoljnim grupiranjem zemljišta, putem dragovoljnog udruživanja farmera u tzv. funkcionalnu, radnu ili proizvodnu tablu.

Grupiranje zemljišta iz stavka 1. ovoga članka može se obavljati na području cijele katastarske općine ili dijela katastarske općine.

Općinsko vijeće donosi odluku o pokretanju postupka za dragovoljno grupiranje zemljišnog posjeda, na prijedlog najmanje 10 vlasnika zemljišta ili ako se utvrdi da za to postoje opravdani razlozi.

3. Uređenje zemljišta

Članak 78.

Pod agrotehničkim mjerama smatraju se: krčenje, čišćenje, ravnanje i niveliranje terena, temeljna i dopunska obrada, njega i zaštita usjeva, sprječavanje erozije, sprječavanje zakorovljenosti, obavljanje usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, čišćenje kanala, zabrana, odnosno obveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na određenom području, mjere za zaštitu od poljskih šteta, korištenje i uništavanje biljnih otpadaka, održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica, sadnja i održavanje vjetrozaštitnih pojasa i dr.

Agrotehničkim mjerama u svrhu zaštite poljoprivrednog zemljišta od erozije podrazumijevaju se: ograničenje ili potpuna zabrana sječe voćaka i drugih drveća, osim sječe iz agrotehničkih razloga, ograničavanje iskorištavanja pašnjaka propisivanjem vrsta i broja stoke, te vremena i načina ispaše, zabrana preoravanja livada, pašnjaka i neobrađenih površina na strmim zemljištima i njihovo pretvaranje u oranice s jednogodišnjim kulturama, zabrana skidanja humusnog, odnosno oraničnog sloja sa obradivog poljoprivrednog zemljišta, određivanje obveznog zatravnjivanja strmog zemljišta, zabrana proizvodnje jednogodišnjih kultura, odnosno obveza sadnje dugogodišnjih nasada i višegodišnjih kultura na strmim zemljištima.

Vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta dužni su provoditi propisane agrotehničke mjere iz st. 1. i 2. ovoga članka, te održavati dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu.

Općinsko vijeće dužno je propisati potrebne agrotehničke mjere zaštite i korištenja poljoprivrednog zemljišta u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju.

Članak 79.

Mjere uređenja poljoprivrednog zemljišta provode se u cilju tehničkog uređenja, poboljšanja proizvodnih svojstava, reguliranje vodnog režima tla, te sprječavanja oštećenja i saniranja degradacije i zagađenja zemljišta, prouzrokovanog prirodnim pojavama ili ekonomskim i društvenim aktivnostima, a na osnovi programa uređenja zemljišta.

Članak 80.

Vlasnici, odnosno korisnici zemljišta dostavljaju Federalnom ministarstvu program uređenja zemljišta, koje će nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti iz ovoga zakona obavijestiti općinu, odnosno županiju i izdati rješenje o odobravanju programa.

Članak 81.

Odvodnja obuhvaća mjere, objekte i uređaje za reguliranje i očuvanje vodnog režima tla, odvodnjom površinskih i podzemnih voda.

Sustav za odvodnju je sastavljen od uređaja za odvodnju (stanice, crpke, objekti i dr.), kanala za oticanje vode, odvodne mreže (primarna, sekundarna i tercijarna) i drenaže.

Navodnjavanje obuhvaća mjere, objekte i uređaje za osiguranje opskrbe vodom, njenu distribuciju i upotrebu sa namjenom da se osigura biljka-ma optimalna vlaga u zemljištu.

Sustav za navodnjavanje sastavljen je od kanala za dotok vode, dovodne mreže (primarna, sekundarna i tercijarna) i opreme za navodnjavanje (crpke, bunari, objekti, hidranti i dr.).

Sustavi za odvodnju i navodnjavanje dijele se na velike i male sustave, oni koji su namijenjeni većem broju korisnika za zajedničku upotrebu po rasporedu za navodnjavanje i koji su namijenjeni za jednog ili više korisnika koji upotrebljavaju sustav za navodnjavanje neovisno jedan od drugoga.

Članak 82.

Poljoprivredno zemljište koje je pod utjecajem podzemnih i površinskih voda, odnosno ima nereguliran vodni režim tla, potrebno je urediti sustavom mjera za odvodnju i mjera zaštite od uticanja površinskih voda i poplava.

Odvodnja i zaštita od uticanja površinskih voda i poplava se provodi na osnovi projekta koji se izrađuje za određeno melioracijsko područje.

Jedinstvenu metodologiju za izradu projekta za odvodnju i mjere zaštite od uticanja površinskih voda i poplava propisuje se federalnim propisom.

Članak 83.

Održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje osiguravaju vlasnici, odnosno korisnici poljoprivrednog zemljišta.

Ako se izgradnja sustava za odvodnju, odnosno navodnjavanje ne može riješiti na bolji ili racionalniji način, može se ustanoviti pravo služnosti odvodnje, odnosno dovodenja vode preko drugog zemljišta.

Članak 84.

Vlasnici zemljišta u područjima za melioracije na zemljištu, obvezni su staviti svoje zemljište za aktivnosti melioracija, zadržavajući pravo vlasništva na zemljištu, uz pravo na naknadu za eventualno pričinjenu štetu.

Melioracijski sustavi i uređaji upisuju se u katastar melioracijskih objekata i uređaja, koji vode županijska ministarstva i koji je povezan sa bazom podataka zemljišnog katastra.

Detaljnije odredbe o uvođenju, izvođenju, upravljanju, funkcioniranju i održavanju melioracijskih sustava propisati će se federalnim propisom.

Obračunavanje i plaćanje naknade za melioracijsku odvodnju i navodnjavanje propisuje se federalnim propisom.

Članak 85.

Poljoprivredno zemljište na području na kojem je izgrađen sustav za navodnjavanje koristi se po godišnjem programu koji donosi pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje, akoji sadrži: površinu zemljišta koje se može navodnjavati, dinamiku navodnjavanja pojedinih kultura, dužinu trajanja navodnjavanja i količinu vode za navodnjavanje.

Godišnji program korištenja sustava za navodnjavanje donosi se uz suglasnost županijskog ministarstva.

Pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje dužna je obavijestiti korisnika poljoprivrednog zemljišta u sustavu za navodnjavanje o godišnjem programu korištenja sustava.

Članak 86.

Korisnik poljoprivrednog zemljišta u sustavu za navodnjavanje dužan je koristiti sustav za navodnjavanje u skladu s programom iz članka 85. ovoga zakona.

Pravna osoba koja upravlja sustavom za navodnjavanje dužna je redovito održavati sustav za navodnjavanje (održavanje crpki, uništavanje korova, uklanjanje nanosa mulja, održavanje cjevovoda i dr.), kao i osigurati redovitu kontrolu kvalitete vode na sadržaj opasnih i štetnih tvari i da o tome vodi evidenciju.

Članak 87.

Međusobni odnosi pravnih osoba koje upravljaju sustavom za navodnjavanje i korisnika sustava uređuju se ugovorom o korištenju, održavanju i osiguravanju funkcioniranja tog sustava, kao i utvrđivanja naknade za korištenje vode iz sustava.

Članak 88.

Kultivacija pašnjaka obuhvaća skup mjera za poboljšanje kvaliteta trave za ispašu stoke i proizvodnje sijena u planinskim područjima, a provodi se na osnovu projekta koji sadrži iste elemente kao i projekt rekultivacije iz članka 90. ovoga zakona.

Projekt iz prethodnog stavka mora sadržavati odgovor na pitanja unutarnje odvodnje u melioracijskim područjima, obrambenih nasipa, odvodnih kanala i crpnih stanica.

Članak 89.

Poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta obuhvaća mjere kojima se obavlja poboljšanje fizičkih, kemijskih i bioloških osobina zemljišta (hidromelioracije, popravka tekturnog sastava tla, popravka reakcije tla, melioracijsko gnojenje i druge mjere).

Poboljšanje kvaliteta obradivog zemljišta i pretvaranja neobradivog u obradivo izvodi se na osnovi projekta koji sadrži: opće karakteristike područja (klimatske, pedološke, hidrografske), stanje poljoprivredne proizvodnje, dokumentaciju o vlasnicima i korisnicima poljoprivrednog zemljišta (prepisci listova nekretnina, odnosno posjedovnih listova ili zemljišno-knjižnih uložaka, preslika katastarskog plana), projektno rješenje za poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta (tehničko uređenje terena, hidrotehnički radovi, agrotehnički radovi), rokovi izvođenja pojedinih faza radova, premjer i predračun radova.

Projekt poboljšanja kvalitete obradivog i pretvaranje neobradivog u obradivo poljoprivredno zemljište mogu izrađivati registrirane pravne osobe iz područja poljoprivrede.

4. Rekultivacija**Članak 90.**

Rekultivacija poljoprivrednog zemljišta koje je korišteno za eksploataciju mineralnih tvoriva i drugih tvari, a koja nema trajni karakter, privodi se odgovarajućoj namjeni, odnosno osposobljava se za poljoprivrednu proizvodnju po projektu rekultivacije poljoprivrednog zemljišta koji izrađuju registrirane znanstvene i stručne institucije.

Projekt rekultivacije poljoprivrednog zemljišta sadrži opće karakteristike područja za eksploataciju mineralnih tvoriva (klimatske, pedološke i hidrografske) i stanje poljoprivredne proizvodnje,

dokumentaciju o vlasnicima, odnosno korisnicima poljoprivrednog zemljišta sa prijepisom listova nekretnina, posjedovnih listova, ili zemljišno-knjižnih uložaka, preslika katastarskog plana, projektno rješenje tehničke rekultivacije (postupak skidanja, čuvanja i vraćanja humusnog sloja, dinamiku vraćanja zemljišta poljoprivrednoj proizvodnji, tehničko uređenje terena, agrotehnički radovi, hidrotehnički radovi kojima se uspostavlja prvobitni vodni režim u zemljištu i dr.), projektno rješenje biološke rekultivacije (priprema zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju, namjena poljoprivrednog zemljišta, postupak i rok ispitivanja opasnih i štetnih tvari u rekultiviranom zemljištu), rokove izvođenja pojedinih faza rekultivacije, premjer i predračun radova-financijski dio i grafičke i numeričke priloge.

Suglasnost na projekt rekultivacije daje Županijsko ministarstvo.

Članak 91.

Saniranje i rekultivacija postojećih jalovišta, industrijskih odlagališta i deponija, divljih deponija i drugih eksploatacijskih površina odvija se u tri faze:

- a) faza 1. registracija jalovišta, industrijskih odlagališta i deponija, divljih deponija i drugih eksploatacijskih površina, opis stanja, odgovornost, tko ih mora rekultivirati i platiti (preliminarna studija);
- b) faza 2. akcijski plan sanacije i rekultivacije (studija izvodljivosti);
- c) faza 3. praćenje i izvještavanje o implementaciji.

Rok za izvršenje sve tri faze je jedna godina, računajući od dana stupanja na snagu ovoga zakona, a za iste se zadužuje županijsko ministarstvo.

Članak 92.

Ako korisnik po završenoj eksploataciji industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva ne izvrši rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta, županijsko ministarstvo angažirat će drugu organizaciju koja će izvršiti rekultivaciju zemljišta na teret sredstava korisnika poljoprivrednog zemljišta za privremene namjene.

Članak 93.

Vlasnici, zakupci i drugi korisnici poljoprivrednog zemljišta na području na kojem se ostvaruje uređenje moraju dozvoliti pristup na svoja zemljišta radnicima poljoprivrednih, geodetskih, vo-

doprivrednih i drugih organizacija koje obavljaju radove (mjerenje, snimanje, projektiranje, obilježivanje) u vezi s pripremom i izvođenjem agrarnih operacija i djelovanjem, kao i održavanje melioracijskih objekata i uređaja, ali imaju pravo na nadoknadu štete prouzrokovane navedenim radnjama.

Vlasnici, zakupci i drugi korisnici zemljišta imaju zakonom ustanovljenu služnost puta zbog prilaza poljoprivrednim parcelama koji im se ne može ograničiti.

Pravo služnosti korištenja tuđeg zemljišta imaju osobe koja se bave: pčelarstvom, pužarstvom, sakupljanjem plodova samoniklog bilja, gljiva, zelenila, lovom i ribolovom dr.

Služnost iz stavka 2. ovoga članka traje sve dok poljski radovi (oranje, sjetva, žetva, berba i dr. poslovi) ne budu završeni.

Općinska služba može ustanoviti stvarnu služnost otjecanja vode preko tuđeg zemljišta, ako se otjecanje ne može riješiti na drugi način.

Sezonsku služnost, procjenu štete i visinu naknade određuje općinska služba na temelju propisa o izvlaštenju, dok naknadu štete obavlja korisnik sezonske služnosti.

Žalba protiv odluke općinske službe ne zadržava izvršenje odluke.

Članak 94.

Na poljoprivrednom zemljištu koje je obuhvaćeno hidromelioracijskim sustavom mogu se u svrhu dovođenja i odvodnje voda uspostaviti služnosti.

O uspostavi služnosti rješava općinsko vijeće.

Za uspostavu služnosti vlasniku opterećenog zemljišta, naknadu plaćaju osobe u čiju je korist služnost uspostavljena.

U pogledu utvrđivanja visine naknade za uspostavljenju služnost primjenjuju se propisi Zakona o izvlaštenju.

Protiv odluke općinskog vijeća može se pokrenuti upravni spor.

VII. RASPOLAGANJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM

Članak 95.

Poljoprivrednim zemljištem čiji je vlasnik država, osim onoga koje se vraća ranijim vlasnicima po posebnom zakonu, odnosno koje podliježe restituciji i predmet je povrata, raspolaže Federacija BiH, Županija i općine prema općim propisima o

raspolaganju nekretninama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Odlukom kojom se odlučuje o vlasničkim i drugim stvarnim pravima na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države obvezno se osigurava zaštita i unapređenje gospodarsko-ekonomskih, ekoloških i drugih interesa države i njenih građana.

Odluka iz stavka 2. ovoga članka nije upravni akt.

Akt o promjeni statusa poljoprivrednog zemljišta (zakup, koncesija i zamjena) mora biti donesen u skladu sa ovim zakonom i drugim pratećim propisima koji reguliraju ovu oblast. Akt donesen suprotno utvrđenoj proceduri iz stavka 2. ovoga članka, smatra se ništavnim.

Članak 96.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države je u pravnom prometu, ali se ne može prodavati.

Poljoprivredno zemljište može se staviti u promet u obliku zakupa, koncesije i zamjene, ali isključivo radi zasnivanja primarne poljoprivredne proizvodnje.

Uvjet za stavljanje u promet poljoprivrednog zemljišta je uspostava katastra ili zemljišnih knjiga, koji će omogućiti nesmetan promet nekretnina i dati osnovu za uspostavu učinkovitog tržišta zemljištem.

Poljoprivredno zemljište u privatnom vlasništvu uživa poseban tretman, ali za njega ne važe navedene zabrane iz stavka I. ovoga članka.

Strani državljani ne mogu steći poljoprivredno zemljište u vlasništvo pravnim poslom, ali mogu nasljeđivanjem.

1. Promet

Članak 97.

Promet državnim poljoprivrednim zemljištem može se obavljati samo u svrhu obavljanja poljoprivredne djelatnosti, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može ići u prodaju samo u iznimnim slučajevima, kada Skupština Hercegbosanske županije utvrdi opći interes za prodaju državnog zemljišta.

Članak 98.

Privatni zemljišni posjedi jesu i ostaju u okvirima građanske pravne regulative, a mogu biti stečeni i promijeniti korištenje na bilo koji način

utvrđen građanskom pravnom regulativom, na osnovama ugovora usklađenih s ovim zakonom.

Članak 99.

Fizička ili pravna osoba koja ima namjeru prodati poljoprivredno zemljište, od 1. do 4. bonitetne kategorije, mora prvo uručiti ponudu općinskom tijelu na čijem se području nalazi poljoprivredno zemljište.

Članak 100.

Ponuda iz članka 99. ovog Zakona vrijedi 15 dana i sadrži podatke o poljoprivrednom zemljištu, cijenu i druge uvjete prodaje. Ukoliko općina nije zainteresirana za kupovinu ponuđenog zemljišta po navedenim uvjetima (pismena izjava o prihvatanju ponude) vlasnik ili suvlasnik poljoprivrednog zemljišta isto može prodati drugom potencijalnom kupcu.

Članak 101.

Županijsko ministarstvo odobrava pravni posao iz članka 100. ovoga zakona, ali odobrenje se ne može dati ako nije poštovan postupak određen zakonom, ako prodajna cijena bitno odstupa od prodajne vrijednosti okolnog zemljišta, te ako bi pravnim poslom bila omogućena nenamjenska uporaba zemljišta.

2. Zakup

Članak 102.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i privatne zemljišne parcele mogu se dati u zakup fizičkim i pravnim osobama u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje, a koja su registrirana za poljoprivrednu djelatnost, zajedno sa objektima koji mu pripadaju, opremom i višegodišnjim nasadima.

Za zakupne odnose po ovom zakonu primjenjuju i odredbe Zakona o obveznim odnosima, ukoliko ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dano u zakup, ne može se dati u podzakup.

Ako su se na poljoprivrednom zemljištu na dan sklapanja ugovora o zakupu nalazili nasadi kojima se za vrijeme trajanja zakupa smanjila vrijednost krivnjom zakupoprimca, zakupodavcu pripada naknada za umanjenu vrijednost tih zaslada.

Ako su zasadi uklonjeni, zakupodavcu pripada naknada koja odgovara vrijednosti tih zaslada u vrijeme sklapanja ugovora.

Članak 103.

Za zemljište koje je napušteno, ili je vlasnik odsutan dulje od 5 godina, ili je vlasnik nepoznat ili se ne može utvrditi vlasništvo, općinsko vijeće može takvo zemljište dati u zakup zainteresiranim osobama na rok do 5 godina, u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje.

Sredstva naknade za zakup (zakupnina) iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se i vode kao posebna vrsta prihoda u proračunu općine.

Ako se vlasnik ne javi u roku od 5 godina od dana zasnivanja zakupa, sredstva iz stavka 2. ovoga članka mogu se koristiti samo u svrhe utvrđene člankom 53. ovoga zakona.

Članak 104.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države, zavisno o vrsti korištenja zemljišta, daje se u zakup na rok do 25 godina za podizanje nasada voćnjaka i vinograda, odnosno do 10 (deset) godina za drugo poljoprivredno iskorištavanje.

Pravo prvenstva zakupa imaju fizičke i pravne osobe koje su sudjelovale u natječaju iz članka 105. ovoga zakona i to sljedećim redoslijedom:

1. prethodni zakupoprимci ukoliko su izmirili svoje obveze po dosadašnjim ugovorima i ukoliko nisu do sada evidentirani kao nesavjesni korisnici poljoprivrednog zemljišta, a koji su izvršili velika ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju.
2. obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, sa područja općine gdje se poljoprivredno zemljište nalazi, čija je glavna djelatnost stočarska proizvodnja koja je glavni izvor prihoda za gospodarstvo,
3. fizičke i pravne osobe koje se bave proizvodnjom sjemenskog i sadnog materijala, s prebivalištem odnosno sjedištem na području općine gdje se poljoprivredno zemljište nalazi,
4. branitelji koji su upisani u registar poljoprivrednih gospodarstava i koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom kao glavnom djelatnosti,
5. obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo koje se bavi ostalim vrstama poljoprivredne proizvodnje kao glavnom djelatnosti i izvorom prihoda za gospodarstvo sa područ-

- ja općine gdje se poljoprivredno zemljište nalazi,
6. poljoprivrednik čije zemljište u vlasništvu ili zakupu graniči sa zemljištem koje se daje u zakup,
 7. poljoprivrednik čije je zemljište u vlasništvu ili zakupu bliže zemljištu koje se daje u zakup,

Osobe iz stavka 2. ovoga članka imaju pravo prvenstva zakupa prema utvrđenom redoslijedu uz uvjet da prihvate najvišu cijenu, koja ne može biti dvostruko uvećana u odnosu na početnu cijenu zakupa, postignutu natječajem od strane ponuđača koji ispunjava natječajne uvjete i da ponudi prilože gospodarski program.

Gospodarski program sadrži: podatke o podnositelju zahtjeva, opis gospodarstva, namjenu korištenja i lokalitet zemljišta, tehnološko - tehničke karakteristike gospodarskog programa i potrebnu mehanizaciju za obradu zemljišta koje je predmet zakupa i kalkulaciju troškova i prihoda te posebnu naznaku kad se radi o ekološkoj proizvodnji.

Članak 105.

Poljoprivredno zemljište daje se u zakup javnim pozivom.

Odluku o raspisivanju javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i odluku o odabiru najpovoljnije ponude, donosi općinski načelnik uz prethodnu suglasnost općinskog Vijeća na čijem se području zemljište nalazi.

Protiv odluke o odabiru najpovoljnije ponude može se izjaviti prigovor općinskom načelniku u roku od 8 dana od dana primitka.

Natječajni postupak provodi Povjerenstvo za dodjelu poljoprivrednog zemljišta u zakup.

Povjerenstvo iz stavka 4. ovog članka imenuje općinsko vijeće na prijedlog općinske službe, na vrijeme od 4. godine.

Početna cijena zakupa ne smije biti manja od 70% od tržišne cijene zakupa.

Zakupnina ne može biti dvostruko uvećana u odnosu na početnu cijenu zakupa.

Ako se poljoprivredno zemljište u vlasništvu države nalazi na području dvije ili više županija odluku o raspisivanju javnog natječaja i odluku o izboru najpovoljnije ponude donosi županijska skupština na čijem je području veći dio površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države

Članak 106.

Na temelju odluke o odabiru najpovoljnije ponude na javnom pozivu za zakup poljoprivred-

nog zemljišta u vlasništvu države županijsko ministarstvo i podnositelj ponude sklapaju ugovor o zakupu.

Županijsko ministarstvo je dužno primjerak ugovora o zakonu dostaviti u roku od 15 dana mjerodavnom sudu za vođenje zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina, općinskoj službi i Federalnom ministarstvu.

Na temelju sklopljenog ugovora o zakupu, zakupoprimca u posjed poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, uvodi općina.

Članak 107.

Ugovor o zakupu sadrži obvezno odredbe koje se odnose na: imena i adrese ugovorenih strana, datum sklapanja ugovora, podatke iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina, vrijeme trajanja zakupa, visinu, rok i način plaćanja zakupnine (ne može biti naturalna), opis i vrijednost objekata, uređaja i zasada, te način njihova održavanja, vrijeme amortizacije zasada, neamortiziranu vrijednost pripadaka zemljišta, prava i obveze zakupoprimca i zakupodavca, cilj-namjenu korištenja zakupljenog zemljišta, klauzulu o nasljedivosti zakupa, razloge za otkaz ugovora, razloge za prestanak ugovora i proceduru za rješavanje sporova. Tekst pripremljenog ugovora o zakupu na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države dostavlja se prije njegovoga potpisivanja na prethodno mišljenje županijskog pravobraniteljstvu u roku od 15 dana konačnosti odluke o odabiru najpovoljnije ponude.

Ako Županijsko pravobraniteljstvo ne dostavi svoje mišljenje na akte iz stavka 2. ovoga članka u roku od 15 dana od dana prijama istih, smatra se da je ugovor pravno valjano sačinjen i da nije zaključen na štetu općine, Županije, Federacije BiH, odnosno države BiH.

Primjerak ugovora o zakupu na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, dostavlja se općinskoj službi mjerodavnoj za financije, županijskom i federalnom ministarstvu financija.

Članak 108.

Zakupnina se utvrđuje zavisno od namjene korištenja, lokacije i drugih ekonomskih uvjeta, u skladu sa kriterijima koje utvrđuje Općinsko vijeće uz prethodnu suglasnost županijskog ministarstva, a ista je posebna vrsta prihoda proračuna općina i Županije u omjeru 80:20.

Sredstva ostvarena na temelju zakupa poljoprivrednog zemljišta mogu se koristiti samo u svrhe utvrđene člankom 53. ovoga zakona.

Ukoliko je zemljište koje se daje u zakup zapušteno Zakupodavac može Zakupoprimca osloboditi plaćanja zakupnine za prvu godinu korištenja.

Članak 109.

Ugovor o zakupu na određeno vrijeme prestaje istekom vremena na koje je sklopljen.

Ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države može u svako vrijeme sporazumno prestati.

Ugovor o zakupu prestaje po zakonu, ako zakupljeno poljoprivredno zemljište prestane biti poljoprivredno zbog promjene namjene, ako se zemljište koristi suprotno odredbama sklopljenog ugovora ili odredbama ovoga zakona, raskidom, ako se zemljište ne koristi na propisan način i pažnjom dobrog domaćina ili ako se koristi protivno ugovoru i daje u podzakup.

U slučaju iz stavka 3. ovoga članka zakupoprimac je dužan u roku od šest mjeseci od dana prestanka ugovora o zakupu predati u posjed zemljište vlasniku.

Članak 110.

Zakupodavac će otkazati ugovor o zakupu u slučaju ako zakupoprimac ne plati zakupninu, ne koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države na način propisan u članku 35. ovoga Zakona, obrađuje poljoprivredno zemljište suprotno odredbama sklopljenog ugovora, daje zakupljeno poljoprivredno zemljište u podzakup, protivno odobrenju zakupodavca obavlja investicijske radove na poljoprivrednom zemljištu koji prelaze granice uobičajenog raspolaganja ili promijeni vrstu korištenja poljoprivrednog zemljišta, obavlja aktivnosti suprotno zakonskim propisima o zaštiti prirode ili radnje koje imaju negativan utjecaj na bogatstvo ili stanje prirodnog područja, te ako na bilo koji način ugrožava opstanak prirodnih vrijednosti.

Članak 111.

Zakupoprimac nema pravo na povrat neamortizirane vrijednosti trajnih nasada na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, ako zakupni odnos prestaje na njegov zahtjev ili njegovom krivnjom.

Članak 112.

Po prestanku ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta zakupoprimac će u roku od 6 (šest) mjeseci uzeti one dijelove opreme i građevine koje je on podigao, tražiti naknadu stvarne vrijednosti opreme koja će se utvrditi za opremu koju nije moguće odnijeti, vegetaciju koju je zasadio, te instalacije i zahvate za zaštitu zemljišta koji su poboljšali kvaliteta poljoprivrednog zemljišta, ako je zasadio nasade i postavio navedene uređaje i objekte uz suglasnost zakupodavca i ako nije postignut dogovor sa zakupodavcem srušiti i ukloniti na vlastiti trošak bez potraživanja naknade građevinske objekte privremenog karaktera koje je podigao.

U slučaju neizvršenja obveze iz stavka 1. ovoga članka rušenje ili uklanjanje će obaviti zakupodavac na teret zakupoprimca.

Ako zakupoprimac zasadi nasade ili izgradi uređaje i objekte bez odobrenja zakupodavca, nema pravo na povrat neamortizirane vrijednosti nasada prestankom ugovora o zakupu.

Prestankom zakupa zakupodavac ima pravo na zasađene nasade i izgrađene objekte i uređaje, a zakupoprimcu mora platiti njihovu još neamortiziranu vrijednost, ako su nasadi, odnosno objekti i uređaji napravljeni s njegovom suglasnošću.

Nasadi, objekti i uređaji pripadaju zakupodavcu, bez odštete ako su bili zasađeni i izgrađeni bez njegova odobrenja.

Zakupodavac ima pravo ukloniti uređaje kod kojih je to moguće, bez štete.

Članak 113.

Na raskid ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koji nije reguliran odredbama ovoga zakona, primjenjuju se propisi o obveznim odnosima.

Zakupni odnos se registrira u zemljišnu knjigu i u zemljišni katastar u roku od 30 dana od dana odobrenja ugovora, odnosno prestanka zakupa.

3. Koncesija

Članak 114.

Vlada Hercegbosanske županije uz prethodnu suglasnost Općinskog vijeća odlučuje o dodjeli koncesije na poljoprivrednom zemljištu, na prijedlog Županijskog ministarstva, a na temelju javnog natječaja ili prikupljanjem javnih ponuda.

Koncesija za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države dodijelit će se domaćoj ili stranoj pravnoj osobi čija ponuda bude proglašena najpovoljnijom.

Koncesionar je obavezan zemljište koristiti u skladu sa Zakonom o koncesijama i ugovorenom namjenom te očuvati i povećati njegov kapacitet proizvodnje, sistematizirati i zaštititi na osnovama odgovarajućih projekata.

Samo u slijedeća tri slučaja dodijelit će se koncesija na poljoprivrednom zemljištu:

1. od 25 do 50 godina za podizanje višegodišnjih nasada voćnjaka, vinograda i rasadnika, stočarske proizvodnje, uključujući ribarstvo, kao i pašnjake;
2. od 10 do 20 godina za drugo poljoprivredno iskorištavanje;
3. do 10 godina za rekreaciju, sport, turizam i ugostiteljstvo.

Ako se pojave iznimne okolnosti koje zahtijevaju ulaganja za koje je potrebno dulje vremensko razdoblje, ugovoreni rok se može produljiti, ali ne može biti dulji od 50 godina.

Pojedine kategorije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za koje se ne može dati koncesija svojom odlukom odredit će se federalnim propisom.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države za čije je korištenje dana koncesija, ne može se davati u zakup ili podkoncesiju.

Članak 115.

Ugovor o koncesiji obvezno sadrži odredbe i podatke o: klasi, veličini i kulturi poljoprivrednog zemljišta, vremenu trajanja koncesije, načinu i uvjetima korištenja zemljišta, obliku, visini, te načinu i rokovima plaćanja naknade za koncesiju, mogućnostima i razlozima otkaza ugovora ili jednostranog raskida ugovora, dozvoli postavljanja gospodarsko-proizvodnih objekata, pomoćnih uređaja i objekata za korištenje zemljišta, ako su u skladu s propisima o prostornom uređenju i građenju, te njihovoj pripadnosti po isteku koncesije i zalogu i hipoteci.

Koncesionar je obavezan uz ugovor o koncesiji priložiti gospodarsko-proizvodni program (gospodarski program), koji čini njegov sastavni dio.

Prava i obveze korisnika koncesije za korištenje poljoprivrednog zemljišta iz ugovora o koncesiji, mogu se prenijeti na fizičku osobu u prvom nasljednom redu, uz uvjet da se bavi poljoprivrednom proizvodnjom do isteka roka koncesije.

Članak 116.

Tekst pripremljene odluke o davanju koncesije na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države dostavlja se prije njegovoga potpisivanja na pret-

hodno mišljenje županijskom pravobraniteljstvu u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o odbiru najpovoljnije ponude.

Županijsko pravobraniteljstvo dužno je dati svoje mišljenje na akte iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od datuma prijama.

Ako županijsko pravobraniteljstvo ne dostavi svoje mišljenje na akte iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana prijama istih, smatra se da je ugovor pravno valjano sačinjen i da nije zaključen na štetu općine, županije, Federacije BiH, odnosno države BiH.

Primjerak ugovora o koncesiji na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, dostavlja se županijskom i federalnom ministarstvu financija.

Članak 117.

Županijsko ministarstvo može i prije isteka vremena koncesije otkazati ugovor o koncesiji, ako koncesionar i nakon opomene koristi poljoprivredno zemljište u vlasništvu države suprotno ugovoru i ne primjenjuje mjere i postupke predviđene propisima o zaštiti i korištenju poljoprivrednog zemljišta.

Članak 118.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države može se zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba ugovorom, samo u slučaju okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta, iste tržišne vrijednosti i u cilju racionalnijeg korištenja poljoprivrednog zemljišta, a u skladu sa odredbama posebnog Zakona o arondaciji.

Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka, donosi Federalno ministarstvo.

Uvjeti i način zamjene poljoprivrednog zemljišta propisuju se federalnim propisom.

Članak 119.

U skladu sa Strategijom, općinsko vijeće donosi Program gospodarenja za zemljište u vlasništvu države za svoje područje, uz suglasnost Vlade Hercegbosanske županije.

Program gospodarenja treba sadržavati: ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, podatke o dosadašnjem korištenju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, površine određene za povrat imovine, površine određene za koncesiju i površine određene za zakup.

Površine poljoprivrednog zemljišta utvrđuju se u Programu gospodarenja prema podacima iz zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina.

Program gospodarenja iz stavka 1. ovoga članka općine su dužne donijeti u roku od 1 godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 120.

Do donošenja Programa, općine mogu davati poljoprivredno zemljište u zakup na vrijeme od godinu dana, po postupku propisanom odredbama ovog Zakona.

VIII. EVIDENCIJE

Članak 121.

Obvezno je vođenje evidencije o uređenim poljoprivrednim zemljištima, praćenje realizacije provedbe mjera uređenja i načina korištenja shodno definiranom programu koji donosi županijsko ministarstvo u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 122.

Županijsko i federalno ministarstvo vode evidenciju o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, odnosno kojim raspolaže država.

Županijsko ministarstvo vodi posebnu evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje je dano u zakup, koncesiju ili je promijenilo namjenu korištenja.

Članak 123.

Pravne osobe su dužne voditi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koriste.

Općinska tijela dužna su voditi evidenciju o obradivom i neobradivom poljoprivrednom zemljištu po katastarskim kulturama i klasama, posjedovnoj strukturi i zapuštenosti.

Općinsko tijelo utvrđuje pojedinačne parcele poljoprivrednog zemljišta koje se ne obrađuju.

Općinski tijelo iz st. 2. i 3. ovoga članka ostvaruje suradnju sa mjerodavnim sudom za vođenje zemljišne knjige, odnosno katastrom nekretnina ili katastra zemljišta.

Članak 124.

Podatci o kategorijama poljoprivrednog zemljišta vode se u formi službene evidencije prema

podacima iz baze podataka zemljišne knjige, odnosno katastra nekretnina ili katastra zemljišta.

Metode, oblik i sadržaj obrazaca, način vođenja evidencija te rok i način dostavljanja službenih evidencija Federalnom ministarstvu propisuje se federalnim propisom.

IX. NADZOR

Članak 125.

Županijsko ministarstvo obavlja upravni nadzor nad provedbom ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona u poslovima koji su u nadležnosti županije i općina.

Članak 126.

Inspeksijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja županijski organ uprave mjerodavan za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljnjem tekstu: županijska uprava za inspeksijske poslove) i općinska služba mjerodavna za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljnjem tekstu: općinska inspekcija) Poslove inspeksijskog nadzora iz mjerodavnosti županijske i općinske poljoprivredne inspekcije obavljaju poljoprivredni inspektori.

Članak 127.

Županijski i općinski poljoprivredni inspektor ovlašten je i obvezan provoditi kontrolu nad svim poslovima, osim onih za koje je federalnim zakonom određeno da ih neposredno obavlja federalna poljoprivredna inspekcija, a naročito:

- da li se obradivo poljoprivredno zemljište obrađuje ne umanjujući njegovu vrijednost;
- kontrolira postupak i radnje pravnih osoba koje obavljaju sustavnu kontrolu plodnosti tla;
- zaštite zemljišta od onečišćenja štetnim i opasnim tvarima;
- kontrolira kvalitetu mineralnih i organskih gnojiva i supstrata za poboljšanje plodnosti poljoprivrednog zemljišta;
- korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, ako takvo korištenje nije dozvoljeno po ovom zakonu ili propisu donesenom na temelju njega;
- provedba propisanih agrotehničkih mjera;
- održavanje dugogodišnjih zasada i višegodišnjih kultura podignutih radi zaštite od erozije;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- provedba odredaba ovoga zakona o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta;
- namjenskog korištenja sredstava prikupljenih na temelju ovoga zakona, koja idu u proračun županije i općina;
- raspolaganje i korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države;
- provedba mjera propisanih ovim zakonom za ispitivanje dozvoljenih količina štetnih opasnih tvari u tlu i vodi za navodnjavanje, kao i ispitivanje plodnosti tla;
- način i uvjete korištenja pašnjaka i pojilišta;
- izdanih urbanističkih suglasnosti u skladu sa odredbama ovoga zakona, odnosno provjerava da li je prethodno pribavljena poljoprivredna suglasnost i plaćena naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta;
- provjerava je li pribavljena suglasnost županijskog ministarstva za provedbu edukacijskog programa;
- vođenja evidencija koju u skladu s odredbama ovoga zakona vode općinski organi.
- Županijski i općinski poljoprivredni inspektor poduzima i druge mjere, odnosno obavlja druge radnje za koje je ovim i drugim zakonima i propisima ovlašten.

Članak 128.

Ako utvrdi da je prekršen ovaj zakon ili propis donesen na temelju ovoga zakona, županijski i općinski poljoprivredni inspektor ima pravo i obvezu:

- rješenjem narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti u određenom roku;
- zabraniti uporabu poljoprivrednog zemljišta za druge namjene, osim ako je po zakonu ili propisu izdanom po osnovu zakona, dozvoljena uporaba u druge svrhe;
- zabraniti zagađivanje poljoprivrednog zemljišta pri njegovom korištenju i narediti povrat istog u prethodno stanje, o trošku onoga koji je prouzrokovao zagađivanje;
- narediti sanaciju napuštenih iskopa pijeska i drugih kopova na poljoprivrednom zemljištu i sanaciju zemljišta privremeno korištenog za druge namjene;
- narediti izvođenje hidrotehničkih radova kojima će se uspostaviti prvobitni vodni režim u tlu;

- zabraniti odlaganje bilo koje vrste štetnih i opasnih tvari i vegetacijsko-proizvodnih ostataka na poljoprivrednom zemljištu;
- zabraniti korištenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju ribnjaka, staklenika, ili drugih objekata, ako investitor nema poljoprivredne suglasnosti;
- zabraniti, odnosno ograničiti proizvodnju određenih vrsta poljoprivrednog bilja i uporabu vode za navodnjavanje, ako rezultati analize pokažu daje to neophodno;
- zabraniti nomadsku ispašu stoke na poljoprivrednom zemljištu;
- zabraniti uporabu gnojiva i kemijskih sredstava ukoliko se analizom utvrdi da su narušena kemijska i biološka svojstva tla i kvaliteta podzemnih voda;
- izdati prekršajni nalog ili podnijeti nadležnom organu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;
- poduzeti i druge mjere, odnosno obavljati druge radnje za koje je posebnim propisima ovlašten.

Članak 129.

Pravne i fizičke osobe koje podliježu nadzoru mjerodavnog poljoprivrednog inspektora dužne su mu omogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijesti, te osigurati uvjete za neometan rad.

Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su na zahtjev poljoprivrednog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti podatke i materijale koji su mu potrebni za poslove inspekcijskog nadzora.

Rok iz stavka 2. ovoga članka mora biti primjeren vrsti zahtjeva.

Članak 130.

Ako poljoprivredni inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj zakon ili propis donesen na temelju ovoga zakona, poljoprivredni inspektor će zapisnički konstatirati nepravilnosti i nedostatke i rješenjem odrediti mjere i rok za njihovo otklanjanje.

Ako poljoprivredni inspektor utvrdi da je povredom propisa učinjen prekršaj, dužan je bez odlaganja izdati nalog odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Poljoprivredni inspektor može do donošenja rješenja o izvršenom prekršaju ili presude o kaznenom djelu privremeno oduzeti dokumentaciju i

predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokazi.

O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stavka 3. ovoga članka, izdaje se potvrda.

Protiv rješenja općinskog inspektora o naloženim upravnim mjerama može se uložiti žalba u roku od osam dana od dana prijema rješenja Županijskoj upravi za inspekcijske poslove-poljoprivredna inspekcija.

Protiv rješenja općinske službe može se uložiti žalba u roku od petanest dana od dana prijema rješenja Županijskom ministarstvu.

Protiv rješenja županijskog poljoprivrednog inspektora može se izjaviti žalba tijelu određenom županijskim Zakonom o inspekcijama.

Žalba na rješenje županijskog inspektora o upravnim mjerama odgađa izvršenje rješenja, ako ovim i posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 131.

Poljoprivredni inspektor će donijeti rješenje i odmah narediti izvršenje rješenja kada utvrdi da fizička ili pravna osoba obavlja djelatnost za koju mu je radi počinjenog prekršaja izrečena zaštitna mjera zabrane obnašanja djelatnosti.

U provedbi rješenja iz stavka 1. ovoga članka poljoprivredni inspektor će pečaćenjem ili na drugi način zatvoriti prostorije (objekt) u kojem se obavlja djelatnost, a može do konačne odluke mjerodavnog organa privremeno oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost.

Žalba na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava izvršenje rješenja.

Kada je u javnom interesu potrebno poduzeti hitne mjere, odnosno spriječiti štetu koja bi mogla nastati, rješenjem poljoprivrednog inspektora može se odrediti da žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

X. KAZNE NE ODREDBE

Članak 132.

Novčanom kaznom od 10.000 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:

- zemljište u građevinskom području i zemljište izvan tog područja predviđeno dokumentima prostornog uređenja za izgradnju, ne održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, sve dok rješenje o odobrenju za građenje ne postane konačno (članak 5. stavak 3. ovoga zakona);

- ako izazove onečišćenje i kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta iz članka 25. ovoga zakona;
- direktno unosi vodom i zrakom štetne i opasne tvari iz članka 25. stavak 1. ovoga zakona;
- ne sanira u roku od 60 dana, računajući od dana izdavanja naloga od strane mjerodavne inspekcije, sva onečišćenja kontaminacije i infekcije iz članka 25. stavak 2. ovoga zakona;
- ispušta štetne i opasne tvari koje mogu oštetiti i promijeniti proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta, kao i rabi mineralna i organska gnojiva, te sredstava za zaštitu bilja u količini većoj od dozvoljene, iz članka 26. stavak 1. ovoga zakona;
- onečiste poljoprivredno zemljište štetnim i opasnim tvarima, tako da je poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu umanjena ili onemogućena iz članka 26. stavak 2. ovoga zakona;
- ispitivanje poljoprivrednog zemljišta obavlja organizacija koja ne ispunjava uvjete iz članka 25. stavak 2. ovoga zakona;
- ne provodi sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta koje je katastarskim klasiranjem svrstano od 1. do 4. katastarske klase obradivog poljoprivrednog zemljišta, a čija je površina veća od 0,2 ha iz članka 29. stavak 2. ovoga zakona;
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe dulje od roka utvrđenog poljoprivrednom suglasnošću za privremenu promjenu namjene iz članka 46. stavak 3. ovoga zakona;
- mijenja namjenu poljoprivrednog zemljišta ili ga koristi u nepoljoprivredne svrhe prije donošenja plana prostornog uređenja kojim se tom zemljištu utvrđuje namjena iz članka 47. stavak 1. ovoga zakona;
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe bez poljoprivredne suglasnosti iz članka 59. stavak 3. ovoga zakona;
- ne uplati propisanu naknadu radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta iz članka 56. stavak 1. ovoga zakona;
- provodi komasacione i melioracione postupke na području za koja nisu doneseni planovi prostornog uređenja, urbanističke osnove, kao i Program gospodarenja iz članka 69. stavak 1. ovoga zakona;
- poljoprivredno zemljište u vlasništvu države za čije je korištenje dana koncesija, daje

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

u zakup ili podkoncesiju iz članka 114. stavak 7. ovoga zakona;

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 1.000 do 2.000 KM.

Članak 133.

Novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 KM, kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:

- počinitelj štete ne plati troškove radova na ispitivanju i dekontaminaciji, odnosno sanaciji poljoprivrednog zemljišta iz članka 26. stavak 2. ovoga zakona;
- ne obavlja ispitivanje plodnosti tla svake 5. godine iz članka 29. stavak 3. ovoga zakona;
- sustavnu kontrolu plodnosti zemljišta obavlja pravna osoba suprotno članku 29. stavak 4. ovoga zakona;
- pravna osoba iz članka 29. stavak 4. ovoga članka ne podnese izvješće vlasniku, odnosno korisniku zemljišta i mjerodavnom županijskom ministarstvu, u pisanoj i elektronskoj formi, u roku od 15 dana od dana završetka ispitivanja iz članka 29. stavak 5. ovoga zakona;
- vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta u erozivnim područjima ne provode propisane agrotehničke mjere iz članka 30. stavak 1. ovoga zakona;
- fizička i pravna osoba čije se zemljište štiti protuerozivnim mjerama, ne plati troškove provedbe mjera iz članka 31. stavak 3. ovoga zakona;
- na obradivom poljoprivrednom zemljištu koje nije uređeno putem arondacije i komasacije, obavlja fizičku diobu parcele s najmanjom veličinom od 0,5 ha, odnosno u kraškim krajolicima 0,2 ha, osim ako to zahtijeva opći interes utvrđen ovim zakonom iz članka 32. stavak 1. ovoga zakona;
- na obradivom poljoprivrednom zemljištu uređenom arondacijom i komasacijom obavlja fizičku diobu usitnjavanjem parcela čija je površina manja od 1 hektara, osim u postupku izgradnje meliorativnih sustava, izgradnje javnih objekata i vraćanja zemlje po zakonskim propisima iz članka 32. stavak 2. ovoga zakona;
- obavlja spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva na poljoprivrednom zemljištu iz članka 33. stavak 4. ovoga zakona;
- ako izvodi edukacijski program na koji nema suglasnost županijskog ministarstva iz članka 34. ovoga zakona;
- poljoprivredno zemljište ne koristi za poljoprivrednu proizvodnju, osim u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom iz članka 35. ovoga zakona;
- ne koristi i ne obrađuju poljoprivredno zemljište na način propisan ovim zakonom iz članka 35. stavak 2. ovoga zakona;
- se ne pridržava mjera propisanih u Programu korištenja iz članka 37. stavak 2. ovoga zakona;
- korisnik poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države da poljoprivredno zemljište u podzakup iz članka 38. stavak 4. ovoga zakona;
- se ne pridržavaju propisanih mjera općina o obavljanju usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjera za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, sječe, odnosno zabrane sječe voćnih stabala, krčenja međa i živica kao i odvodnje na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta, iz članka 39. stavak 2. ovoga zakona;
- ne plate naknadu zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od općeg interesa, osim u slučajevima iz članka 52. ovoga zakona za trajno ili privremeno mijenjanje namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe iz članka 51. stavak 1. ovoga zakona;
- prije početka izvođenja radova na poljoprivrednom zemljištu ne skine i deponira plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja i rekultivacije zemljišta iz članka 54. stavak 1. ovoga zakona;
- daje pašnjake u podzakup iz članka 58. stavak 3. ovoga zakona;
- ne posjeduje dozvolu za ispašu stoke iz članka 58. stavak 4. ovoga zakona;
- se ne pridržava načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio, kao i mjera iz Programa korištenja pašnjaka iz članka 61. ovoga zakona;
- obavlja ispašu stoke prije, odnosno poslije određenih rokova ispaše iz članka 64. stavak 2. ovoga zakona;
- ne koriste pašnjak dulje od 2 godine ili ga ne koristi na način propisan programom iz članka 61. stavak 1. ovoga zakona i ne izvijesti o tome općinske službe do 31. ožujka, iz članka 65. ovoga zakona;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- obavlja nomadsku ispašu stoke suprotno članku 66. ovoga zakona;
- nema zaključen ugovor sa zakupodavcem zemljišta za ispašu stoke iz članka 67. stavak 1. ovoga zakona;
- ne provodi propisane agrotehničke mjere, te ne održava dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu iz članka 78. stavak 3. ovoga zakona;
- obavlja izgradnju sustava za odvodnju i navodnjavanje suprotno propisima o izgradnji objekata iz članka 81. ovoga zakona;
- ne osigura održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta iz članka 83. stavak 1. ovoga zakona;
- ne koristi sustav za navodnjavanje u skladu sa Programom iz članka 85. ovoga zakona;
- projekt poboljšanja kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta i pretvaranje neobradivog u obradivo zemljišta, izrađuje pravna osoba suprotno članku 89. stavak 3. ovoga zakona;
- nema suglasnost na projekt rekultivacije iz članka 90. stavak 3. ovoga zakona;
- ima namjeru prodati poljoprivredno zemljište od 1. do 4. bonitetne kategorije, a nije prvo uručio ponudu općinskom tijelu na čijoj se teritoriji nalazi poljoprivredno zemljište iz članka 99. stavak 1. ovoga zakona;
- poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje u podzakup iz članka 102. stavak 3. ovoga zakona;
- ne vodi evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koristi iz članka 123. stavak 2. ovoga zakona;
- na poljoprivrednom zemljištu gdje je izvršena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga zakona, korisnici ovih tvoriva u roku od 9 (devet) mjeseci ne izvrše uplatu naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i rekultivaciju zemljišta, iz članka 139. ovoga zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 KM.

Članak 134.

Novčanom kaznom od 500 do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac (fizička osoba), ako:

- zemljište u građevinskom području i zemljište izvan tog područja predviđeno doku-

mentima prostornog uređenja za izgradnju, ne održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju, sve dok rješenje o odobrenju za građenje ne postane konačno iz članka 5. stavak 3. ovoga zakona;

- ako ispušta ili odlaže štetne i opasne tvari na poljoprivredno zemljište, te nepravilno upotrebljava mineralna i organska gnojiva i sredstva za zaštitu bilja u količini većoj od dozvoljene iz članka 25. st. 2 i 3. ovoga zakona;
- ne obavlja obveznu sustavnu kontrolu ispitivanja plodnosti tla iz članka 29. stavak 2. ovoga zakona;
- ne provodi mjere suzbijanja poljskih šteta na način propisan člankom 33. stavak 2. ovoga zakona;
- se ne pridržava propisanih mjera općine o obavljanju usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, mjera za zaštitu od poljskih šteta, mraza, tuče, požara i poplava, sječe, odnosno zabrane sječe voćnih stabala, krčenja međa i živica kao i odvodnje na određenim površinama poljoprivrednog zemljišta iz članka 33. stavak 2. ovoga zakona;
- obavlja spaljivanje organskih ostataka poslije žetve usjeva na poljoprivrednom zemljištu iz članka 33. stavak 4. ovoga zakona;
- poljoprivredno zemljište ne koristi za poljoprivrednu proizvodnju, osim u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom iz članka 35. stavak 2 ovoga zakona;
- ne koristi i ne obrađuje poljoprivredno zemljište na način propisan ovim zakonom iz članka 35. stavak 2. ovoga zakona;
- korisnici poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, ne donesu Program korištenja iz članka 37. stavak 1. ovoga zakona;
- se ne pridržava mjera propisanih u Programu korištenja iz članka 37. stavak 2. točka 3. ovoga zakona;
- ne osigura upotrebu zemljišta na način propisan u članku 40. stavak 2. ovoga zakona, a o tome ne informira općinski organ o mjestu, katastarskoj općini, čestici, klasi, kulturi i površini, te udjelu u vlasništvu, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine;
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe dulje od roka utvrđenog poljoprivrednom suglasnošću za privremenu promjenu namjene iz članka 46. stavak 3. ovoga zakona;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- koristi obradivo poljoprivredno zemljište od 1 do 4 bonitetne kategorije u nepoljoprivredne svrhe,
- koristi poljoprivredno zemljište u nepoljoprivredne svrhe bez poljoprivredne suglasnosti županijskog ministarstva iz članka 49. stavak 3. ovoga zakona;
- ne plati naknadu zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od općeg interesa, osim u slučajevima iz članka 52. ovoga zakona za trajnu ili privremenu promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe iz članka 51. stavak 1. ovoga zakona;
- ne skine i deponira plodni i potencijalno plodni sloj tla za potrebe uređenja i rekultivacije zemljišta iz članka 54. stavak 1. ovoga zakona;
- ne uplati propisanu naknadu radi osiguranja rekultivacije poljoprivrednog zemljišta iz članka 56. stavak 1. ovoga zakona;
- korisnik pašnjaka u vlasništvu Federacije daje pašnjak u podzakup iz članka 58. stavak 3. ovoga zakona;
- ne posjeduje dozvolu za ispašu stoke iz članka 58. stavak 4. ovoga zakona;
- obavlja privođenje pašnjaka drugoj kulturi bez gospodarsko-tehničke dokumentacije i bez suglasnosti županijskog ministarstva iz članka 59. stavak 3. ovoga zakona;
- se ne pridržava načina i vremena ispaše stoke koje je vlasnik utvrdio, kao i mjera iz Programa korištenja pašnjaka iz članka 61. ovoga zakona;
- obavlja ispašu stoke prije, odnosno poslije određenih rokova iz članka 64. stavak 2. ovoga zakona;
- ne koristi pašnjak dulje od 2 godine ili ga ne koriste na način propisan programom iz članka 61. stavak 2. ovoga zakona i ne izvijeste o tome općinske službe do 31. ožujka, iz članka 65. ovoga zakona;
- obavlja nomadsku ispašu stoke suprotno članku 66. ovoga zakona;
- nema zaključen ugovor sa zakupodavcem zemljišta za ispašu stoke iz članka 67. stavak 1. ovoga zakona;
- ne provodi propisane agrotehničke mjere, te ne održava dugogodišnje nasade i višegodišnje kulture podignute radi zaštite od erozije na tom zemljištu iz članka 78. stavak 3. ovoga zakona;
- obavlja izgradnju sustava za odvodnju i navodnjavanje, suprotno propisima o iz-

gradnji objekata iz članka 81. ovoga zakona;

- projekt poboljšanja kvalitete obradivog poljoprivrednog i pretvaranje neobradivog u obradivo zemljište, izrađuje pravna osoba suprotno članku 89. stavak 3. ovoga zakona;
- nema suglasnost na projekt rekultivaciji izdan od strane županijskog ministarstva iz članka 90. stavak 3. ovoga zakona;
- ima namjeru prodati poljoprivredno zemljište, od 1. do 4. bonitetne kategorije, a nije uručio ponudu općinskom organu na čijoj se teritoriji i nalazi poljoprivredno zemljište, iz članka 99. stavak 1. ovoga zakona;
- poljoprivredno zemljište u vlasništvu države da u podzakup iz članka 102. stavak 3. ovoga zakona;
- ne postupi sukladno članku 129. stavku. 1 i 2. ovoga zakona
- na poljoprivrednom zemljištu gdje je izvršena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga zakona, korisnici ovih tvoriva u roku od 9 mjeseci ne izvrše uplatu naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i rekultivaciju zemljišta, iz članka 139. ovoga zakona.

Članak 135.

Sredstva dobivena od novčanih kazni za prekršaje i izrečenih zaštitnih mjera po odredbama ovoga zakona prihod su proračuna općine i županije.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 136.**

Postupci davanja u zakup, koncesije, izdavanja poljoprivredne suglasnosti i utvrđivanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države započeti do stupanja na snagu ovoga zakona, dovršiti će se prema odredbama ovoga zakona.

Postupci arondacije i komasacije započeti do stupanja na snagu ovog zakona, okončat će se sukladno dosadašnjim propisima.

Ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta, sklopljeni i ovjereni prije stupanja na snagu ovoga zakona, važe do isteka ugovorenog roka, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 137.

Do izrade karata uporabne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i izrade prostorno planske dokumentacije, korištenje poljoprivrednog zemljišta od 1. do 4. bonitetne kategorije u nepoljoprivredne svrhe, može se obavljati samo za izgradnju kapitalnih objekata od općeg interesa utvrđenih u članku 47. stavak 3. ovoga zakona, ali ne dulje od 2 godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona, promjena kategorija poljoprivrednog zemljišta od 1. do 4. bonitetne kategorije u nepoljoprivredne svrhe treba suglasnost Općinskog Vijeća i Skupštine Hercegbosanske županije.

Članak 138

Do donošenja propisa o povratu imovine (restituciji), može se primjenjivati Program korištenja poljoprivrednog zemljišta donesen na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine HBŽ", broj: 11/05)

Članak 139.

Na poljoprivrednom zemljištu gdje je izvršena eksploatacija industrijskih i ostalih mineralnih tvoriva prije stupanja na snagu ovoga zakona, korisnici ovih tvoriva dužni su u roku od 9 mjeseci obaviti uplatu naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i obaviti rekultivaciju zemljišta.

Članak 140.

Društveno pravne i pravne osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona koriste poljoprivredno zemljište nastavljaju koristiti to zemljište do njihove pretvorbe u gospodarska društva kojima je poznat vlasnik.

Pravnim osobama, koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imale pravo korištenja poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, to pravo prestaje: danom proteka roka određenog ugovorom o davanju na korištenje tog zemljišta i danom donošenja odluke o davanju u zakup tog zemljišta, odnosno danom otuđenja tog zemljišta.

Pravna osoba nastala pretvorbom društveno pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka, dužna je o tome izvijestiti Federalno ministarstvo u roku od 30 dana od dana obavljene pretvorbe, a radi uređivanja odnosa u svezi s daljnjim korištenjem poljoprivrednog zemljišta.

Ukoliko pravna osoba, nastala pretvorbom društveno pravne osobe, ne postupi u skladu sa st. 2. i 3. ovoga članka smatra se da protupravno koristi poljoprivredno zemljište.

Pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka dužne su, u roku od 30 dana od dana prestanka prava korištenja, poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu prenijeti na upravljanje Županiji i općini, na čijem području se nalazi poljoprivredno zemljište.

Članak 141.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje primjena odredaba Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine HBŽ", broj 11/05).

Članak 142.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA
Broj: 01-02-60.2/09
Tomislavgrad, 01. ožujka 2010. godine

Predsjednik Skupštine
Drago Stanić v.r.

Na temelju članka 26. e Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine HBŽ", broj: 03/96, 09/00, 09/04 i 10/05), na sjednici održanoj dana 26. veljače 2010. godine, Skupština Hercegbosanske županije donosi,

ZAKON
o izmjenama i dopunama Zakona o porezima
Hercegbosanske županije

Članak 1.

U Zakonu o porezima Hercegbosanske županije ("Narodne novine HBŽ", broj: 10/09), u članku 24. stavak 1. na kraju rečenice briše se točka, stavlja zarez i dodaje dio: "kod poreznih obveznika koji su u sustavu PDV-a."